

ВІЛЬНЕ СЛОВО УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК Виходить кожної суботи Видве: ВИДАВНИЧА СПІЛКА "ВІЛЬНА ПРЕСА" в Торонто Річна передплата: в Канаді \$6.00 в ЗДА \$7.00 Поодинокі числа: в Канаді 12 ц. в ЗДА 15 ц.	VILNE SLOVO THE FREE WORD — Ukrainian Weekly Published every Saturday by TORONTO FREE PRESS PUBLICATIONS LTD. Yearly Subscription: in Canada \$6.00 in USA \$7.00 Single copy: in Canada 12c in USA 15c
--	---

Листування, замовлення і гроші вислати на адресу:
VILNE SLOVO, 15 Neerawa Ave., Toronto, Ont., Canada — LE 5-9955
 AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT. OTTAWA

ВУЗОЛ ДОВКОЛА ФОРМОЗИ І ЇЇ ОСТРОВІВ ЗАТЯГАЄТЬСЯ ГРІЗНО

МАО МУСИТЬ ПІТИ НА ВІЙНУ?

(а) 72 години після цього, як Хрущов чванливо заявив в московському радіо, що "дякуючи поставі Советського Союзу, не бачу хмар, з якої міг би вдарити грім", червоно-китайський командувач військової округи Фукіен, теж по радіо, переслав націонал-китайським гарнізонам на Квемю та інших островах Формози ультимат, мовляв, "ніяке, хоч яке укріплення, не витримає сьогодні удару модерної армії і летунства... Висад на Квемю невідхильний... Піддавайтесь!"

Ультимат підкріплено в дні 23 серпня найбільшим гарматним барабанним вогнем з часу війни в Кореї і з того часу день у день на острови Квемю, Малий Квемю, Тітан і Ертан силється злива 152- і 122-міліметрових гарматних гранат та шрапнелів. За перший тиждень гол. квартира в Тайпєй на Формозі нарахувала 122.000 стрільців цих гармат та коло 800 вбитих і ранених своїх воївків.

ЩО ВАРТІ ЦІ ОСТРОВИ?

Навіть, якби всі згадані острови впали в руки червоних, вони не варті того стріливи, яким уже їх обложено. Навіть тоді Формоза, 120 миль від них, все ще має щит з Пескадорських островів. До того ж, маючи на увазі, що кожна задача котрогось з тих островів дала б Пейпінгові престижні користі, Чан-Кай-Шек зробив з них справжні бункри: Ще в 1949 році червоні пробували 14-тисячним висадом захопити Квемю і ганебно відступили, п'ять років тому маїнський острів Ікіангшан біля Матсу втримав своїм 800-головам гарнізоном 56 годин наступу з повітря, моря і 10.000 червоних китайців, закни піддався. За 10 років з того часу націоналісти не даром копали і розбудували свої позиції. Побережжя Квемю замасковані та подротовані, їх "нацяпковано" масою замаскованих артилерійських позицій, бункри на кожному горбку пов'язані з собою підземними тунелями, під землею муніція і припаси на місяці облоги. До всього ж Квемю, — довгий 12 і широкий в найширшому місці на 5 миль, — має за першою половою побережжя пояс багон, що самі собою спинюють всякий висад. І нарешті на островах, — з яких Малий Квемю, що має всього 4 квадратні милі простору та є одноцілою фортецею, — сидить 68 тисяч доброго війська націоналістів, які знають вагу першого фронту. Хтось сказав добре: "Ці острови, як горіх в кліщах порту Амой, але це не горіх: Це вуглина, що в чоботі Мао і постійно

пече його, а роздушити її годі..."

ЩО СТОІТЬ ПРОТИ ЦИХ ОСТРОВІВ?

Очевидно, не слід легковажити й атакуючої сили. Вона переважає націоналістів так людьми, як і зброєю. Пейпінг диспонує коло 1,800 джетовими штурмовими літаками й бомбовозами, а хоч летуни Формози мають бути кращі, вони мають тільки коло 300-джетів, до того ж летунські майдани Формози віддалені від загрозованих островів 120-150 миль, тоді як проти них, на суходолі, є аж шість летовищ у віддалі кількох кілометрів і з них червоні мабуть зможуть опанувати простір над островами. Крім цього, згідно з вірогідними джерелами, проти 68 тисяч націоналістів на островах стоїть на берегах Китаю 300.000 червоних, готових до атаки. Теж у тяжкій артилерії перевищують червоні Формозу у відношенні 1:5. Націоналісти пробували вже під час теперішньої вогневої облоги атакувати червону артилерію бомбовозами, але з огляду на перевагу ворожого летунства швидко закинули цю тактику, а значить острови бомбардують майже безкарно. Одиноке, в чому були націоналісти на голові вищі від червоних у цьому обширі, — це морські сили: Вони мають коло 70 бойових кораблів, у тому 14 нищильників, тоді як червоні диспонуєть здебільша торпедовими та прибережними човнами. Але і тут зайшла зміна: В останньому часі на води, над якими грають гармати, заїхало 17 підводних човнів, советського виробу...

В ЧОМУ СУТЬ І ВАГА ЦИХ ОСТРОВІВ?

На основі звідомлень про силу барабанного вогню та повітряні і морські бої біля островів (останній з них пройшов кілька днів тому і націоналістичні кораблі затопили 12 ворожих торпедових човнів), ЗДА прийшли до висновку, що справа таки поважна та що

3 ВЕРЕСНЯ — БОЛЮЧИЙ ДЕНЬ ЧЕХІВ

Чеська спільнота у вільному світі відзначила зі смутком у дні 3-го вересня цр. десятиріччя смерті останнього президента Чехословаччини, д-ра Едварда Бенеша, що із славетним Томою Масариком боровся під час першої світової війни 1914-1918 за створення цієї держави, став його наслідником і теж у роках 1939-45 в екзилі з сином Масарика, Яном, змагався за її віднову. Відмова прийшла так, що альянті влучили Чехословаччину в межі советського впливу і д-р Е. Бенеш даремне пробував у 1945-48 рр. протиставитись лавній советизації її, після чого в лютому 1948 він зрезигнував з президентури та, зламаний духом, помер 3 вересня 1948 у південній Чехії, а небаром після цього "вискочили з віна" і його співробітника, Яна Масарика. На світліні президент д-р Е. Бенеш з екзильним урядом на одній з парад у Лондоні, за ним (високий, з лисиною) Ян Масарик.

Велика дискусія студентів у Торонті

Як ми вже повідомляли, зорганізована в Союзі Українського Студентства Канади (СУСК) конференція чеської молоді рішила зробити перелік у житті своєї організації та зацікавити нею з одного боку якнайширше коло українського студентства і з другого українську громаду своїми проблемами. Тій меті має послужити й Конференція СУСК, що відбудеться в Гарт-Гавзі, Торонтонський Університет, в суботу 13 та неділю 14 вересня 1958, на яку наші студенти запрошують особисто і через пресу всіх, що інтересуються питанням нашої високошкільної молоді, її поглядами і працею, її планами і майбутністю, як посприяють українській спільноті і будучим її провідниками.

Конференція СУСК почнеться реєстрацією учасників і гостей в суботу 13 ц. м. о год. 9 вранці, після цього президент СУСК, Лев Винницький, відкриє її офіційно о год. 10. З черги придуть три головні доповіді Конференції, саме на тему "У-

ро заінтересування по одержанні диплому", якою проведитиме радник міністерства освіти Онтерія Ст. Давидович та в ході якої будуть обговорені загальні студії в університеті (п-на Р. Дастик), студії українознавства (О. Павлів, — обое з Торонта), учительовання в нижчих та середніх школах (п-на А. Фелікс) і праця в індустрії (О. Мушка, — обое з Монтреала). В третій і останній отвертій дискусії, теж у неділю, на тему "Український студент і його діяльність", забератимуть голос п-на І. Карпішка з Торонта (Український Студентський Клуб), Б. Шулякевич з Вінніпегу (Інші університетські клуби), Р. Костюк з Торонта (Студентський уряд) і Б. Мендюк з Торонта (Українські моло-

ЧЕРВОНІ ВИЗНАЮТЬ ТІЛЬКИ СИЛУ

В суботу 6 вересня цр. виправдалася шераз засада, що комуністи розуміють тільки аргумент сили: Сьома Фльота заповіла, що повезе крізь червону гарматну блокаду постачання на Квемю, повезла, — і китайські гармати відразу втихли.

Валку кораблів створили, що проїхала в білий день ти, Гелена і Колумбус, крім цього шість нищильників і менші бойові кораблі фльоти Чан-Кай-Шека, охороняючи два вантажні кораблі, які везли 300 тонн муніції для обложеного острову. Летунство з Формози охоронювало валку, що проїхала в білий день та з появою якої червоно-китайські гармати, наче на одну команду, припинили вогонь. Кораблі з муніцією підїхали аж до Квемю і стали її вивантажувати, під час чого оба американські крейсери станули у віддалі

7 миль від китайського по бережжя. З червоно-китайського боку не впав ні стріл, ні не появилися якісь літаки чи човни. Пекінг тільки заявив у радіо, що він... припинив обстріл Квемю та інших островів добровільно, щоб дати во якам на них нагоду... ще раз передумати положення. Вже після того, як прорвано успішно блокаду, Пейпінг почав по радіо з усієї сили протестувати та вівзав свою молоді "негайно вхопити за зброю, якби американські палі накиннули війну Китаєві". Як повідомлено, на Формозу прибув ген. Куртіс Е. Лемей, до недавня шеф американського стратегічного летунства, — найгіршішої зброї ЗДА. Він заявив, що прибув не у зв'язку з кризою на Дал. Сході, а тільки перевірити летунство національного Китаю і зазначив, що він вдоволений з його стану.

В КІЛЬКОХ РЯДКАХ

ПІДСУМКИ ВИСТАВИ

Як виходить з преси, цю горічну Всеканадїську Виставу в Торонті (20 серпня до 6 вересня) відвідало 2,960,000 осіб, тобто на 128 тисяч більше, як таку ж виставу в 1957. Коли знажити, що щогорічна мала 16 днів і муніципаліта всього 14, — успіх не надто великий.

ДВІ НЕСПОДІВАНІ СМЕРТІ

В ході двох днів у Торонті згинули несподівано від удару серця два видатні громадяни: у неділю 7 цм. д-р Іван Самарик, 49, б. адвокатський конціпієнт в канцелярії д-ра Я. Гриневича в Бережанах, у понеділок 8 цм. інж. Андрій Федина, 53, до 1939 р. видний член ОУН, інженер-механік, в останньому часі член дирекції Молочарської С-ки, та член Вид. Спілки "Вільне Слово". Ширші згадки про обидвох Покійників помістимо небаром. Коли це число друкуємо, ві домо нам тільки, що тіло інж. А. Федина спочиває в каплиці похор. заведення Я. Кардинала, де відбудуться панахиди ввечері в середі і четвер, а похорон у суботу 13 цм. з Церкви св. о. Николая, год. 9 вранці. Про похорон д-ра І. Самарика в момент, коли пишешмо ці рядки, невідомо нічого, його тіло все ще у шпиталі.

Вічна Ім Пам'яті!

Передплату за "Вільне Слово"

можна вичакувати в таких книгарнях:
 ТОРОНТО: "АРКА" — 575 QUEEN ST. W. — EM 6-7061
 "БАЗАР" — 1615 DUPONT ST. — LE 1-2197
 "ПЛАЙ" — 344-A BATHURST ST. — EM 8-5243
 "ПЛАЙ" — 768 QUEEN ST. W. — EM 3-2748
 "ПРОСВІТА" — 324 QUEEN ST. W. — EM 8-2890
 МОНТРЕАЛ: "БАЗАР" — 3644 ST. LAURENCE BLVD.

(Докінчення на стор. 12)

НАШ КОМЕНТАР ДО ПОДІЙ

„РОМАНТИЧНИЙ” БАГДАД МОРДУЄ...

(а) Шойно мин. тижня, два місяці після перевороту в Іраку і п'ять тижнів після визнання нового його уряду Злученими Державами, розкрив американський тижневик "ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" (780.000 накладу) Історію, що виглядає на сенсацію: В першому дні революції в Іраку були замордовані, змасакровані і потайки поховані три видатні представники американського бізнесового світу — найцікавіше — не зважаючи на все, уряд ЗДА ні не дістав сатисфакції та відшкодування за ці вбивства, ні навіть не має досі точного урядового про не звідомлення.

Загибли в дні 14 липня 1958 в столиці Іраку, Багдаді, три американці, це 40-річний начальник інженер з Лос Анджелос Роберт Аллок, 52-річний журналіст і голова Фундації Святої Землі Євген Бурнс та 56-річний Джордж Коллі, заступник президента однієї з найбільших у світі будівельної фірми Бечел Корпорейшен. Довкола їх насильної смерті створилася ціла проблема, бо не зважаючи на визнання нової влади Іраку 2 серпня 1958 урядом ЗДА та не зважаючи на те, що американська зброя пливе далі в цю державу, той же уряд ЗДА не має досі ніякого офіційного рапорту про те, як і чому вони загинули.

Що більше: Уряд Іраку спершу взагалі заперечував, щоб якісь американці не то були вбиті, але й "пропали" в Багдаді, потім не погодився, щоб зме-

ну у своїх плянах. І врешті Коллі, що їздив по світі у зв'язку з нафтовими інсталаціями та якраз прибув з Кувейту, мав змінити літак і в сам день революції відлітати з Багдаду до Лондону.

В понеділок 14 липня всі три американці їли о 9.15 ранці спільно сніданок у готелі "Багдад". Перед входом до готелю спинилося військове патрульне авто і чорна лімузина. Двох цивільних, — мабуть службовців розвідки. — вийшли з лімузини з револьверами в руках і наказали коло 25 білим та арабам, що були в ресторані готелю, устаткованому під стіною, підняти руки. Всіх їх обшукали. Після цього ці два сказали менеджеру готелю, що прийшли арештувати трьох іорданців, що були міністрами в короткотрива-

В очі юрбі і в очі смерті

Навіть у той час змогли ще дехто з арештованих втекти. Пані Кіліян закричала "Я мушу піти до дитини!", хоч була беззінна, вискочила на сходи готелю і за нею вже не шукали, двоє англиців попросили дозволу напиться води і теж пропали в коридорах готелю. Всіх інших повезли до радіостанції. Тут міністрів - іорданців, серед яких був кол. прем'єр Йорданії Ібрагін Гашіма, відділили від групи і кілька днів про них ніхто нічого не знав, поки врешті революційний уряд не повідомив, що двох з них, у тому й Ібрагін Гашіма, юрба злінула.

Година пізніше всіх трьох американців, двоє німців, двоє сирійців, одного єгиптянина і ще одного іорданця всадили у вантажне авто, мовляв їх повезуть до міністерства в ірраджових справах. Хоч по місті гуляла юрба, авто мало охорону тільки з чотирьох воєвків і проїхавши частину міста, повернуло в бічну вулицю що нагло спинилося біля казарми поліції, що їх обсадило військо. Саме спинилося, чи спинили його, — досі невідомо.

В черговому моменті авто-вантажник оточила юрба з 50 арабів. Котрийсь повак з охорони стріляв кілька разів у повітря, а тоді вся охорона і шофери дали погам знати. Арештовували.

У вівторок 15 липня консул ЗДА, перечувши про випадок з земляками, вислав лікаря консуляту, д-ра Міштовта, на цвинтар, щоб перевірити, чи серед трупіл немає їх, але його туди не пустили. На цьому кінець так би мовити, пішли у воду.

Арабські обіцянки варті стільки, як советські

Два чергові дні консул чув те саме від нової влади: Ніяких американців немає ні в шпиталі, ні на цвинтарі. Шойно в четвер один з вищих ірраджових урядовців признав, що 5 понеділок були доставлені на цвинтар кілька змасакрованих тіл, але устійнило скільки і розпізнати їх було годі, бо з деяких були досіліво шматки. Ці рештки, казалось, похоронено спільно у вівторок вранці.

Так усе залишилось. До сьогодні трупи американців лежать в невідомій спільній могилі і, як кажуть медичні знавці, сьогодні вже записно, щоб їх викопувати та розпізнати з відтисків пальців, — дещо можна б устійнило хіба з зубів. Але два чи три дні до визнання нового режиму Вашингтон дістав запевнення від прем'єра та міністра закордонних справ Іраку, що буде зроблено суворе слідство та якщо воно дасть вислід, родинам побитих виплатять відшко-

вистовив своє глибоке обурення з приводу замордування американців і це дещо подіяло. Консул ЗДА в Багдаді телефонував, що ірраджовий уряд закінчує звідомлення, що він висловив свій жаль та готов заплатити відшкодування. Але водночас у Багдаді висувалося, що нова влада натискає, щоб ЗДА не вимагали ні цього, ні того, мовляв, краще жити в згоді, як затроювати собі вза-

Кого вбила юрба з Багдаду?

Кілька слів про відшкодування. Міністерство закордонних справ ЗДА вимогу в справі Аллока, якого родина, — дружини і 8 малолітнім дітям (від 1 до 16 років життя), затримали і з двома англицями, двома німцями з Західно-Німецької Республіки, трьома іорданцями-міністрами та ще кількома арабами повезли в автах до радіостанції, що була тоді головною квартирою повстанців. Ніхто не знав, що це їх останній день.

Аллок скінчив Каліфорнійський Інститут Технології і був начальним інженером у компанії Індустриал Індженерс від 1944 та відповідав за будову різних нафтово-продукційних заводів у різних частинах світу. Так теж у червні приїхав до Кувейту, щоб перевірити і пустити в рух чергову нафтову рафінерію, яку його фірма збудувала і з Кувейту приїхав до Багдаду собі по насильній і несподіваній смерті.

Бурнс провів більшість життя, як журналіст і письменник. Він перший з Голлюлю рапортував про японський напад на Перль Гарбор, написав силу статей та всім книжок. У 1957 році він з дружиною та дочками-близнючками, що мають тепер 14 років, об'їхав світ і вернувшись до ЗДА, найшов спонзорів для Фондації Святої Землі з метою, як сказано у статті, поборювати комунізм у Св. Землі, тісніше зв'язати її із ЗДА, підтримувати туризм до неї та посилювати

Але причина лежить глибше

Впали вони жертвою випадку, погавши нещасливим збігом обставин в руки юрби, як каже уряд Іраку? Кинули їх на жир юрби того ранку революціонери навмисне, щоб розбехтати її ще більше і використати для своїх цілей? Віддано їх юрбі замість тіл вбитого короля, престолонаслідника та прем'єра, яких юрба вимагала?

В Багдаді говорять різно, але правди мабуть не довідається ніхто. І можна тільки, співчуваючи з родинами, ствердити, що не така воно проста справа для ЗДА виводити лад у світі та ще й методами американської політики, яка не вміє постарити ясно і на всю широчінь своєї тактики ні в цій, ні в інших частинах світу. Бо ж Багдад і замордовані в ній американці — тільки одні з безлічі жертв політики ЗДА, яка намагається відступати та йти на половинні часті розв'язування наболілих проблем світу. А проблеми ці мають одне і те саме джерело. — в Кореї, у В'єтнамі, на Середньому

АНТИРЕЛІГІЙНА АКЦІЯ В ПОЛЬЩІ

Наступ польського комуністичного уряду на римокатолицьку Церкву набирає гострих форм і розгону. Оне недавно наказано кондукторам міських залізниць і автобусів усунути з них возів всякі релігійні образки й реклами під загрозою втрати праці. Робітникам у фабриках наказано знищити всі фабричні каплиці.

Коротко:

ГУССЕІН АТАКУЄ НАССЕРА

Король Йорданії Гуссеїн мав мин. тижня промову з нагоди 6-річчя свого вступу на престіл і в ній вперше заатакував він Нассера, кажучи, що кожна арабська країна загрожена шим "першим агентом комунізму". Гуссеїн заявив теж, що має на письмі докази змови ОАРеспубліки проти Йорданії, та зброєю советського виробу, яку відібрано від банд, що пролізли в його державу з Сирії.

"ПРИПИНИТЬ НАСИЛЛЯ!"

Прем'єр Греції Караманліс і голова кипрської Православної Церкви архієпископ Макаріос звернулися до населення Кипру з закликом припинити на острові ві кровопролиття. Заклики опубліковано в зв'язку з сутичками між грецьким і турецьким населенням, під час яких за останні дні загинуло ще десять людей. З аналогічними закликами до населення Кипру зверталися вже прем'єр Англії Мекміллан і прем'єр Туреччини Мендерес.

АЛЯСКА ПРОГОЛОСУВАЛА

Аляска вирішила включити свою територію — 586 тисяч кв. миль — як 49 стейт у склад ЗДА, що довершиться формально в половинні грудня ц. р. З 40 тисяч голосів її населення тільки 8 тисяч не одобрили цього пляну у виборих мин. тижня. Вибори обрали губернатора і секретаря стейту, двоє сенаторів і одного посла до Вашингтону та 40 послів і 20 сенаторів до стейтових легіслятур.

ПОМІЧ ПОЛЯКІВ ІЗ ЗДА

Як стверджує варшавське радіо, Польська Католицька Церква в Америці надіслала до Польщі для населення районів, які постраждали від недавніх поводей, понад одинадцять тонн одягу і взуття і голова державної комісії для соціальної допомоги проф. Куровський відправив ці речі до Вроцлавського, Краківського і Люблинського го воевідств для розподілу серед постраждалих.

Останні години американців

При таких інформаціях "ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" спробував зробити на свою руку слідство і вивіслав на місце найкращих репортерів. Вони зробили 10.000 миль, зібрили шматок за шматком різні вістки і устійнили такі подробиці багдадського морду: Аллок прибув до Багдаду день до революції, чергового ранку мав мати важливу розмову з М. Гашімом, що очолював фабрику рослинної олії і мав з Аллоком домовитись про будову нового фабричного будинку. В годині, коли розмова мала відбутись, Аллок вже не жив, М. Гашід є сьогодні міністром фінансів у новому уряді Іраку. Бурнс, голова Фундації Св. Землі, мав на кілька днів до революції виїхати, але залишився ще в Багдаді, бо зустрів тут знайомого ботаника, до якого мав справу, і навіть написав дружній останній листок свого листа про цю змі-

ЯК ЛЕГКО СТАТИ ВЛАСНИКОМ HEINTZMAN Гайнцман це передає у Канаді виробник прекрасних фортепіанів. Виберить нашого Гайнцмана з-поміж багатьох моделей, нових та жвнаних, у широкому діапазоні цін.

- ✓ НИЗЬКІЯ ЗАВДАТОК
- ✓ НИЗЬКІ МІСЯЧНІ СПЛАТИ
- ✓ СХЕМА КУПНА-НАПМУ
- ✓ ВИМІНИТИ ОПУСТ

HEINTZMAN
the leader in music for Canadians
HEINTZMAN and Co. Ltd.,
195 Yonge St., Toronto, Ontario.

Висліть мені БЕЗКОШТОВНО кольоровий ілюстрований каталог фортепіанів та подайте адресу найближчої крамниці або представника Гайнцмана.

Прізвище _____
Адреса _____
Місто _____ Пров. _____ UK-1

ЛІКИ ЄВРОПЕЙСЬКІ І НАНАДСЬКІ
В УКРАЇНІ І ДО ІНШИХ КРАЇН СХ. ЄВРОПИ
● Переказано літурською поштою надалше до 2 тижнів
● Вислано вакцину проти поли
● Інформації даємо мовчозано в безкоштовно

WALTMAN'S-АПЕНА ДОВІРЯ
Зайдіть особисто, напишіть або позелефонуйте.
1147 DUNDAS ST. W. (cor. Ossington Ave.)
LE. 6-2139

УВАГА! УВАГА!
Великий випродаж одягу

	Регулярні ціни	ТЕПЕР
Мужеське коротке пальто (Station Wagon Coats)	\$25.00	\$12.50
Мужеське коротке пальто з хутром	29.00	19.00
Шкіряні куртки з хутром, три-чвертові	35.00	25.00
Шкіряні куртки, три-чвертові	25.00	18.00
Шкіряні куртки	24.00	18.00
Ровняні військові штани	8.00	4.00
Хутряні шапки - кримки	10.00	5.00
Довгі вовняні підштані	2.00	1.00
Словацькі хустки	3.00	1.75
Скарпетки, скріплені найлоном	4 пари за	\$1.00
Насилки на подушки, словацькі	1 ярд за	60¢

ВИСЛАЕМО ТОВАРИ ПО ВСІМ КАНАДІ!
Хто принесе це оголошення, дістане товар по вищє поданих цінах.

TEXTILE MARKET
246 Queen St. W. — Toronto, Ont. — EM 8-0827

ОГРІВАННЯ на газ або оливу вставляє та направляє за справедливою ціною огрівальний контрактор
МИХАЙЛО КОСТНА
Тел.: LE 6-3700

● КУПИТИ АБО ПРОДАТИ ДІМ.
● ВИНАЙМАТИ МЕШКАННЯ.
● ДІСТАТИ ПРАЦЮ.
● НАЙТИ КОГОСЬ ДО ПРАЦІ.
● ПОМІСТИТИ РОЗШУЖ.

КОРІСТАЙТЕ З ОГОВОЛЕНЬ У "Вільнім Слові" на 7 сторінці

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ЇДЕ ДО ЄВРОПИ

БАЛЕТНИЙ АНСАМБЛЬ "ОРЛИК" ВИСТУПАТИМЕ З КАПЕЛЕЮ

Старання про те, щоб разом з Капелею виїхав в об'їзд Європи також наш славний балетний ансамбль "Орлик" з Менчестера, входять в стадію практичного здійснення. Згода "Орлика" вже є. З Бандуристами вийдуть 5-6 пар танцюристів.

Вони ще виступлять 26 серпня в Мюнхені на святкування 700-ліття міста. "Орлик" має гарні стилеві стрій, до кожного роду танку інший.

ЖАРОВ — ЧИ БАНДУРИСТИ?

Розголос про поїздку Капелі до Європи дійшов уже також до чужинців. Од на німка з Дюссельдорфу просила нас прислати їй платівки, написані Капелею. По їх отриманні вона написала нам: "Дотепер я мала переконання, що найкращим слов'янським хором на Заході є ансамбль Жарова. Послухавши Вашого співу і гри я змінила свою думку. Порівнюючи обидва хори, я побачила, що Жаров співає в різкому воляцькому стилі. Йому бракує душі. Зате хор Бандуристів є куди більше мелодійний. Брутальність до крайніх меж напружених голосів хору Жарова цілком не має місця у Вашому хорі. Це я зазримітила навіть тоді, коли спів Бандуристів могутні до сили бурюючих тонів органів; і тоді їх голоси залишаються мелодійними і творять одну гармонійну цілість. Слухаючи донських козаків, я не раз мала таке враження, ніби брутальні голоси хочуть мене приголомшити. Коли Ваш хор робить таке чаруюче враження на сцені як з платівок, то я не сумніваюся, що він штурмом здобуде душі німецької публіки".

КАПЕЛЯ, ЯК ПРОФЕСІЙНИЙ ХОР

Широкий і щирий відух громадянства на роботу у пляни Т-ва ПКБ роблять шораз актуальнішою зрію багатьох українських патріотів, щоб з Капелі створити професійний хор, що був би постійним інструментом цілої української еміграції в ділянці інформації вільного світу про українську музичну культуру. За цими плянами Капелю мала б постійно об'їжджати широкий світ усіх його географічних ширин і довжин та голосити йому нашу Правду.

В Т-ві ПКБ пильно розробляються відповідні пляни і вони будуть в свій час подані до публічного вільного і до обговорення.

Нам пишуть у справі Капелі Бандуристів

Вже в минулому я послав скромну лепту. Зараз вислала чек-дивиденду, як на найбільш потрібну справу в цей час. Разом з цим дозволяю собі зробити внесок, а саме: на таку справу варто було б, щоб усі без винятку Управи українських політичних, громадських і Церковних організацій дали свою жертву. Хай то буде даток невеликий, але має бути. (В. Бойко, Балтимора).

Звідусіль надходять подібні запити та побажання, щоб Капеля виїхала в світ з групою танцюристів і показала світові не лише красу нашої пісні, але й наш танок.

Товариство Приятелів Капелі прикладає всіх старань до того, але вимушене знову повторити: "якщо дозволяє засоби..."

Український балет "Орлик" (Англія) вже віддавна готується, щоб виїхати з Капелею. Та щоб здійснити мрії громадянства, саме громадянство мусить скласти відповідні суми, і тоді слава про Україну залунає по-двійно.

Friends of the Ukrainian Bandurists Chorus, PO Box 119, Detroit 12

Панна Ірина Миколин з Гемпלטону (Канада), чуучи докори в сторону тих українських співаків, які співають не в українських хорах, глибоко задумалася над тим, і прийшла до висновку, що причина цього невідрадного явища криється в самій нашій громадянстві, яке не виявляє належної жертовності, щоб поставити Капелю Бандуристів на шлях постійного концертнування. Панна Ірина цілком виправдано твердить, що тільки професійна Капеля може об'єднати довкола себе всіх ліпших співаків і поставити їх на службу українській культурі. Шлях до цього один: допомогати Капелі Бандуристів. Жертовуйте на фонд Капелі!

Friends of the Ukrainian Bandurists Chorus, PO Box 119, Detroit 12

50 тисяч заадресованих оплачених конвертів вислано свого часу на адреси окремих громадян, щоб улегшити висилку пожертв на Фонд Капелі Бандуристів. Ще й половина тих конверт не повернулася.

Будьмо свідомі того, що навіть найменша, але вчасна пожертва зближає нас до великої наміченої цілі — висилки Капелі в об'їзд світу.

Лишіть все лише на одну хвилину, відшукайте конверту і вишліть, що є у Ваших можливостях.

Friends of the Ukrainian Bandurists Chorus, PO Box 119, Detroit 12

З ЖИТТЯ ЧІКАГО

Про акцію „Діти дітям“

Це був день 8 грудня 1957 р. — день концерту, який відбувся за старанням Лиги Американців Українського Походження при співучасті пані П. Мацюк. День цей був би пройшов як багато інших днів у забуття, якби не подія, яка цей день зробила днем нашої діти, яким гордіться тепер українці в Чикаго.

В заздальгидь обдуманої і приготованої акції гуртком аранжерів (мгр. Нічай, о. Пашака і інж. Ци-мур) під час першої павзи згаданого вище концерту на залі з'явилось тринадцять сумівок і однастінадцять пластинок в однострою з пушками в руках і під проводом Голови СУМА п. Яризенка розі-шились поміж рядами се-ред прийвних громадян з проханням ж е р т в у в а т и гріш на акцію „Діти — Дітям“.

Це була перша наша збірка при допомозі наших дітей для дітей — залишенців. 13 сумівок обходило з пушками по одній по-ловинні залі, а рівночасно 11 пластинок, усі в українських народних строях, цю саму роботу провели в другій половині залі. За кілька хвилин збірку закінчено, а діти „внесь збірко-вий штаб“ під проводом о. Пашака зробили підсум-ки. Опісля мгр. Нічай про-голосив вислід збірки — \$111.35, а цю вістку зала прийняла грімким оплес-ками.

Для аранжерів збіркової акції ця подія додала ба-гато надій і розпочаті ді-ло продовжувалося. За на-ши шість місяців збіркової праці і в тім часі проведе-но вже 30 таких збірок (при нагоді різних імпре-зистав, концертів, вечор-ниць, забав, академій, ніч і т. п.), а це дало нам уже 1,011.57. Ця цифра сама говорить за себе. Дійс-ність випередила наші спо-дівання.

Попри зібрану готівку виступає ще другий чин-ник, який аранжерів цих збірок заставляє до здво-ення своїх зусиль у цій ак-ції. Цим другим чинником є саме наша дітвора — наш авангард у цій суспі-лю-харитативній роботі. Ми бачимо, що нашими збира-чами, попри багато прина-гідних одноразових поміч-ників, є вже доволі поваж-не число постійних проф-есійних помічників, що на кожний наш заклик є готіві до праці і радо ви-конують своє завдання. Ми слідкуємо не тільки за скількістю зібраного гро-ша, але бачимо і стежимо за тим, як ці наші постійні помічники вступають в цю суспілю-харитативну ак-цію. Малі діти — збирачі вже часто виявляють ба-жання окремо свої пушки перечислити, неначе хотіли б знати, скільки це гро-ше більше від своїх партнерів внесли вони своїм трудом.

У дальшому висліді цієї збіркової акції є вже нав'язані безпосередні контак-ти наших дітей з дітьми-залишенцями: йде взаємне листування, виміна фото, знімки ялинок, священого і т. п.

Як з нашого звітування виходить цілі наших збі-рок є одна: допомога „ді-ти дітям“. Здивовані були,

тому наші малі збирачі, коли оповіщено їм, що о-дин раз збірка не відійде для дітей, а одержить її пані Петлюрова, вдова по-бл. п. От. Петлюри. Тоді після вияснень дітям при-чини такої зміни, вони прийняли це до відома і ви-сказали своє бажання за-писати листа пані Петлю-ровій. Волю дітей ми рес-пектували і з радістю ви-дали аранжерство цього листа в їхні молоді руки.

Під час академії в честь бл. п. полк. Є. Коновальця наші малі діти також взи-ли участь у збірці, в ре-зультаті чого \$51.96 і лист подібного змісту як до па-ні Петлюрової — відійшо до пані Коновальцевої.

Із усіх наших нами про-ведених тридцяти збірок перше місце має збірка перша, бо дала найвищу квоту. На жаль не всі то-вариства відчинили вже двері імпрезових залі перед па-ними дітьми — збирача-ми, це значить не дали сво-єї згоди на проведення збірки: „діти дітям“. Зате з приємністю треба візмі-тити, що деякі товариства багаторазово давали згоду на збірки нашим дітям: Лі-га Американців Українсь-кого Походження три рази, Літературно-Мистецький Клуб три рази, Нова Сце-

на — три рази, Драматич-на Студія ім. Котляревсь-кого два рази. Ми маємо зареєстрованих у нас 58 збирачів (в дійсності їх було більше) у віці від 5 до 14 років, здебільша ді-вачат.

Щоби зробити підсумки нашої збіркової праці ма-ємо в пляні влаштувати спільну зустріч усіх наших збирачів і з їхніми баг-ями та представниками товариств, що дозволили на збірки під час імпрез. Нашим твердим рішенням є продовжувати це вже з успіхом зачаті діло з ме-тою підбання активу за-посеред молоді, що в даль-шому вже сам провадять, давав безпосередню їм іні-ціативу, нав'язував контак-ти з молоддю українських скупчень (в других містах ЗДА) і давав звіти з ціло-сті акції „діти дітям“.

Щоби Чикаго не оста-лось самотнє „у полі“, ви-кликаємо Філадельфію — („Самомолич, п. д-р Цен-ко). Українські діти Філа-дельфії! Ставайте з нами разом об'єднані та органі-зуючи подібні збірки, як ми в Чикаго, подайте по-мичну руку молодим Дру-зям — Залишенцям в Єв-ропі!

инж. Я. Цибура

25 РОКІВ НА СЛУЖБІ НАУКИ

Надрукована в р. 1933 перша наукова праця проф. д-ра Я. Б. Рудницького п. н. „Діалектична праця в терені“ („Рідна Мова“), Том I, ст. 247-249, Варшава 1933, започаткувала шлях його довгої і послідовної праці, що у висліді принесла цінні здобутки для української науки. Слід відмітити, що чужинська наука-ва інституція перша відмітила 25-ліття наукової праці цього українського вченого. В цьому факті є багато признання для самого ювілянта й нас українців.

В бібліотеці Манітоського Університету, у відділі славістики, в числі ново-придбаних книжок звер-тає на себе увагу чепурно оформлена книжечка, на об-гортці якої товстими чер-воними буквами випадає в очі наголовок: „Jaroslav Bohdan Rudnycky“). Уважливий розгляд книжечки, що має 29 сторінь змісту і 4 сторінь інформативного матеріалу, інформує, що це 13 випуск серії біографі-ї і докладів Інтернаці-онального Осередку Загалі Діалектології при Католіцькому Університеті в Лювені в Бельгії. Автором цієї розвідки, що містить в собі біографію, бібліо-графію праць проф. Я. Б. Рудницького, а зокрема її формуції про його дослідні над слов'янськими говора-ми в Північній Америці й його діалектологічну пра-цю в терені в р. 1933, є Sever Pop, фундатор і ди-ректор згаданого осеред-ку, автор кількох поперед-ніх подібного характеру розвідок про інших відо-мих і заслужених на полі діалектології дослідників і науковців.

Зміст розвідки про проф. Я. Б. Рудницького розподі-люється на три головні роз-діли: А) Біографічні на-татки, Б) Бібліографічні матеріали і В) Підсумки ві-домостей.

В першому розділі ав-тор подає короткі біографі-чні відомості про проф. Я. Б. Рудницького, його наукову діяльність у рр. 1929-1940 та його професорську працю на університетах в Європі та на кафедрі сла-вістики при Манітоському Університеті в Вінніпегу від 1949 р. При кінці цього розділу автор по-дає теж членство проф. Я. Б. Рудницького в різних наукових інституціях і осе-редках у світі, його спів-робітництво в різних чу-жинних виданнях та його участь у світових з'їздах і конгресах мовознавців, зокрема славістів у рр. 1934-1957.

Розділ про бібліографію праць ділиться на чотири підрозділи, з яких перший про наукову праці й студії обіймає 66 назв, другий, що дає перегляд наукових статей, подає 70 назв, третій дає список 86 рецензій і оглядів та, вкінці, четвер-тий підрозділ наводить 76 назв різних літературних праць.

Третій і кінцевий розділ подає інформації про пра-цю проф. Я. Б. Рудницького на полі дослідів слов'янських діалектів у Північній Америці та його діалек-тологічну працю в терені в 1933 р.

В покажчику, поміщено-му при кінці книжки, ви-падає в очі список біографій, виданих досі вгорі згадан-им осередком діалектоло-гії в Лювені. В загальному числі тих науковців, що про них осередок видав розвідки, проф. Я. Б. Руд-ницький є не тільки пер-шим українцем, але й пер-

*) Sever Pop: „Jaroslav Bohdan Rudnycky“. Notice biographique et bibliographique, Louvain, Centre International de Dialectologie Generale pres l'Universite Catholique de Louvain, 1958.

ЖАДАЙТЕ!

ЗМІЦНЕНІ НАПЛОНОМ НА П'ЯТАХ ТА ПАЛЬЦЯХ

Робочі Скарпетки

ЩО ТРИВКІШІ ЗА ВСІ ІНШІ

Щоби довше носити -- вигідніше ходити -- корисніше купити, жадайте РОБОЧІ СКАРПЕТКИ ПЕНМЕНС. Найдете стіль і грубість, що відповідає усякій роботі — і за дану ціну буде це найкорисніше купно.

ТЕЖ СПІДІЯ ТА ВЕРХНЯ БІЛІЗНА СЛАВНІ ВІД 1868 Р.

WS-11-4

100 СТАНДАРТОВИХ ПАЧОК ПО НЕБУВАЛИХ ЦІНАХ!

Централа УТС перебрала велику англійську гуртінно текстильних і інших товарів і з цієї нагоди приділяла Канаді для висилки на Україну 100 стандартних пачок по цінах ІНЖИЧЕ ФАБРИЧНИХ.

Кожна пачка складається з 3-ох купонів на убрання або костюми найкращої експортної якості англійських матеріалів: 1 купон — гранатовий, 1 — бронзовий і 1 — темносірий. Усі в легкі паски. Нормальна ціна такої пачки в усіх висловкових фірмах вносить \$104.40 без адміністративних оплат. А наша ціна за цю пачку wraz з усіма платежами, як мито (царо), упакування, обезчечення, ліценції, адміністративна оплата, порто та спеціальна "ЕКСПРЕС" пересилка на Україну вносить \$45.00

ЗАМОВЛЯЙТЕ НЕГАЯНО!

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО ТІЛЬКИ 100 ПАЧОК!!! Без затримки віднімайте наших представників або пересилайте \$45.00 на їх адреси, зазначаючи, що це гроші на спеціальну, небувалу стандартну пачку.

Mr. Z. Horeczuj, 1418 City Hall, Montreal, Que.
Mr. P. Szozyk, 519 - 8 Ave. S.E. — Calgary, Alta.
Mrs. E. Ciurupałowycz, 762 Barton St. E. — Hamilton, Ont.

ЦЕНТРАЛЯ УТС:
A. Z. Ukrainian Trading Company
1-1a Hunt Street — London, W. 11 — Gr. Britain

НАЙКРАЩЕ СМАКУЄ МОЛОКО І ІНШІ МОЛОЧНІ ПРОДУКТИ з української молочної

GREEN VALE DAIRIES LTD.

● молоко — у пляшках і картонях ● солодка сметана і квасна сметана ● сир і масло ● морозиво ● ягідні 3156 DUNDAS ST. WEST — TEL.: RO 7-1728

УВАГА! ЗМІНА АДРЕСИ! УВАГА! Відома фірма улашдек до оргішання домів і вентиляції повітря

Jack A. Ostafew SALES & SERVICE LTD.

Перенесена до нового просторого, модерного локало! ● Форміси ● пальники на оливу ● знаряддя до опалювання газом і оргішання води ● Вироби фірми N'FURNO — Доставляемо високоякісну оливу до формісів — 668 QUEEN ST. W. — TEL.: EM 4-4618 (деня) та WA 3-5047 (ночі)

ОГОЛОШУЙТЕСЬ У "ВІЛЬНОМУ СЛОВІ"

Хочемо вірити, що цей факт принесить велику о-собисту честь нашому пра-цовитому й заслуженому науковцеві дальшою зао-хотою до дальшої запо-хваленому світі представ-ляє осиги української на-уки в ділянці мовознав-ства. Р. Сечук

Капеля Бандуристів виїжджає вже 20 жовтня з концертами до 45 найславніших міст Європи. Чи Ви вже зложили пожертву на цю найповнішу українську інформативну акцію від часів Ол. Кошиця?

НЕЗАЛЕЖНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Найбільше Український Робітничий, заснований 1934 року
Видає: Видавнича спілка "Вільна Преса" в Торонті.
Виходить кожної суботи. — Редагує КОЛЕГІЯ

VILNE SLOVO

(Formerly Ukrainian Toller founded 1934)
Ukrainian Independent Weekly published every Saturday at
15 Neerawa Ave. — Toronto 3, Ont.
by TORONTO FREE PRESS PUBLICATIONS LTD.
Edited by Editorial Committee

НЕ ЗРИВАЙМО ЦЬОГО ЛАНЦЮГА!

(а) Доволі побувати Вам, Любі Читачі, о годині 9-їй вранці чи коло 1-ої години в полудне на будняк в вулиці, щоб побачити, як нагло змінилася суть життя Вашого міста після двох місяців вакаційного відпочинку. Тепер ці вулиці повні гомону і руху, тисячі майбутніх громадян і громадянок ідуть, підбігають і біжать з книжкою в той бік, де їх школа і серед їх маси губляться дорослі. Більше цього: Дорослі мимохіть пригадують собі, як то, "во время оно" вони так самісінько бігли до "своєї" школи і мимохіть теж перед ними постає питання: Що буде з очних малих хлопчиків і дівчаток, коли вони виростуть, споважнюють та видуть в люди? Що?

Але є ще інша сторінка, що характеризує осінні дні. І оці тисячі малят, серед яких теж наші сини і дочки, і ми, дорослі, всі наставляємось на новий великий період холоду, який перед нами. Цей період пов'язаний з тисячами дуже буденних проблем, оттакими, наприклад, що діти підросли і їм треба на зиму нові черевики і нову одягу, що і нам треба б подумати про новий плащ, бо старий дуже проношений, що слід замовити оливу для отоплювання, що здалася б щільніша вікна і двері, що слід купити книжки і внести оплату за студії сина чи дочки, що...

Список можна продовжувати і не один з нас признає, що йому "сохне голова" від усіх цих справ. Але попри ці, чисто особисті справи, виростають на "холодний період" ще цілий ряд громадських і загальних справ, бо ж це водночас період збільшеної активності наших установ і організацій, час підсумовування їх праці і вибору нових управ. І одні і другі справи мають спільну прикмету: вимагають владу гроша і правильної господарки так дома, так кожного і кожної з нас, як і нашої спільноти, і одні і другі ставлять перед нас питання: Правильно ми господаримо, чи ні?

Прикре воно, але треба ствердити, що далеко нам до того, щоб у нашій особистій і загальній господарці ми діяли правильно. І в першій і в другій важко приходиться нам за кожний гріш і хоч такий стан наказував би нам бути послідовними та плянними в наших витратах, ми, на жаль, ні плянні, ні послідовні не маємо. Бо що ж, наприклад, правильніше, як те, щоб наші зароблені гроші приносили нам якнайбільше користі, щоб не відходили поза нашу спільноту, щоб помагали нам з іншого боку? Що, наприклад, правильніше, як те, щоб ми все таки виконували старий, виправданий і багатий наслідками клич "Свій до свого по своє", щоб перестали спомагати часто неприхильним елементам нашим таки грошем та водночас, віддаючи ці наші гроші в користь інших, підривали самі собі в корені наші, теж тяжкою і мозольною працею розбудовані, здобутки, установи, відтинки національних фронтів?

Вертаємось до простої причини: Осінній час, коли кожний з нас видає найбільш у році, повинен би бути часом, коли ці гроші повинні опинитись знову в наших руках. Вони обов'язково повинні пройти через наші установи і руки наших людей. І одні і другі в нас уже є, — маємо кредитові спілки, де можемо зложити наші гроші і позичити гроші, та маємо купців і ремісників, у яких можна майже все, що нам потрібне, полагодити. Маємо змогу показати якраз тепер, в добу збільшеного покупу, що ми з нашим господарським сектором та що підтримуємо його, здаючи собі справу з його значення і кладучи на нього обов'язок так само підтримувати своїх людей і свої громадські, культурні та організаційні почини.

Очевидно, і український покупець і український купець, коли ставлять вимоги до своїх, мусять самі бути на висоті. Признаємо всі, що це аномалія, коли на коло 150 дітей, що йдуть до першого причастя, тільки трое-четверо має святочний одяг від свого купця, зрештою відомого з жертвенності на громадські цілі, як аномалією є теж факт, що великі наші крамниці і фірми не підтримують, наприклад, своїми пожертвами наші установи, мовляв, їм уже цього не потрібно. Аномалією є, коли українська установа замовляє устаткування для свого бюро в не-українця, а відпоручники тієї ж установи йдуть до української пекарні і просять підтримати її "бенкет" дарунком з її печива. Ненормальним є, коли наші люди складають гроші в банках, але по позичку йдуть до своєї кредитівки і ненормальним, коли дві найбільші фірми в Торонті відмовляють українській пресі оголошень, мовляв, українці у них і без цього купують (і купують справді, та ще й як!)...

Тисячі таких аномалій, Любі Читачі. І ця стаття написана, не щоб їх вичисляти. Вона має Вас заставити перевірити і передискутувати справу ланцюга, що їх творять українські гроші і українські руки та заставити Вас не дозволити, щоб цей ланцюг слабнув і навіть рвався. Ви найкраще знаєте, чи потрібний нам такий ланцюг і чи не має кожний з нас обов'язку не послаблювати, але навпаки — зміцнювати його щоденно, на кожному місці, кожний зокрема і всі разом.

„Приснився рідний край мені“

РАДІОМОВЛЕННЯ — МОСКОВСЬКА МЕТОДА ЛОВИТИ ДУШІ

Либонь багато більше у сліху як від "поворотських" газет, обіцяють собі советські комунари в середовищах українців у вільному світі від радієвої пропаганди. Кожного вечора 2½ години радіомовлення — це щось більше як часо-до-часу якась газетка. До того ж друкований матеріал (газетка і брошура Смоліча) розрахована бачить на нову еміграцію, а радієві передачі стараються полонити серця і першу чергу старих поселенців у вільному світі.

Слухаючи радіопередачі "для українців закордоном" або "за рубежем рідної землі" (як вони це називають), можна б справді інколи й прослезитись. Стільки в них патріотичного патосу і полум'яної любови до України, стільки уграти в піснях, стільки прихованих пейанів у честь режиму, що ніби-то створив рай там, де було пекло. Ви слухаєте доповіді про не-Босаяжні осяги в різних діяльностях життя і праці, вас ведуть спікери радія в театри, в концертної залі, в аудиторії університетів, у музичні і технічні школи, в домни культури чи в зачатковану в Києві "підземку" (метро) і скрізь чуєте українську мову, молоді і старих, учнів, професорів, директорів великих промислових заводів, інженерів і т. ін. Вам представляють синів сільських батраків, що сьгодні керують гігантними пром-компаніями. Вас ополонюють порівняльними цифрами, про грамотність перед- і пореволюційну, кількостями шкіл, бібліотек, домів культури, лікарень. Зате спікери не згадують ніже одним словом про матеріальну нужду, про духову неволю, про терор, про новітню панщину в колхозах, про русифікацію не тільки міст, але вже й сіл, про надсадування безбожництва, депортації молоді в азійські степи і сотні інших язв, цих невідступних проявів московського "месіянзму" і советського бестільства.

Ті всі злочини, що їх докочують московські зайди в Україні, добре відомі українським емігрантам, що поселились у вільному світі. Ледве чи потрібно запліювати їм вуха воском або прив'язувати до стовпа, як це було з античним Одисеєм і його супутниками, коли перепливали біля острова Сирен, звідкіля дубав приманливий їх спів, готуючи жорстоку загалду одисейцям, що причапили б до цього острова. Емігранти вповні відпорні на принади советських Сирен. Дешеві перехвалки, псевдопатріотичні промови й сахариново-ліричні співи — це добре відомий блеф. На віть жмінка американських чи канадійських задурианих "прогресистів", вив'яляючи деяке зацікавлення здалека, не думає захитити "капіталістичного некла", де розбагатіли, на жебрацький "рай" в підсоветській Україні.

Велику частину програми "говорить Київ" виповнює т. зв. поштова скринька. Це вже явна пропаганда за поворот в Україну. Спікери цитують листи, що їх пишуть різні заморські "прогресисти" до радіостанції, здебільша зацікавлені своїми рідчимами, що живуть у підсоветській Україні. Багато серед них галичан, хоч є і волиняки, подоляки, буковинці і де-хто (дуже мало) з цен-

тральних та східних земель. На їх бажання зв'язатись з рідними корреспондентами радія ніби виїждять до даних місцевостей, щоб із першого джерела довідатись про потрібне. Заготовлені ними інформації про містечко чи село, якого новий вигляд просто оголошує (бо ж неабі які благодаті — мовляв — заіснували там завдяки советській владі, кінчаються завжди награниями платівок, з яких нещасні родички канадійського чи американського товстяка — кому нифіла примушені говорити про своє "щастиве життя" і кличуть повернутись.

"Зараз не те життя, що колись було. Глину не місять уже ногами, як ти колись місив, тату, — каже донька з Колачина біля Сяїна батькові в Канаді. — Все змеханізоване, праця легка..."

Але і в тих вимушених накілках скільки знайдете іркіоти життевої: "Люди живуть і ти би аживив..." "Маємо давну нашу хату, город біля неї, корову" (подумайте: яке добро!) "Працюємо в колгоспі і ти б зараз дістав роботу"...

Не подаємо тут прізвиськ за радієм, бо не знаємо, скільки справді винні всі ці люди з Америки й Канади, що їх большевицьке радіо наводить у своїх передачах. Так напр., коли недавно якийсь Гуцулак із Канади, що як турист виїхав до ССРСР, говорив з київського радія про Снятинщину, Львів і Київ, то викликано декого з інших його галицьких односельчан, що тепер у Канаді (Сл. Томаш говорила до свого батька в Канаді, і ще й інші). Так було теж з іншими туристами (Н. Онщук, що їздив у Ковельщину на Волинь, го-

що)...

Зворушливо деклямують спікери чи підставлені артисти... Слухаєте і, здається, ось-ось вам сльози поллються. Та емігрант зачерствів у сприйманні всього, що їде "звідкіля"! Він добре розрізняє брехню і хиотрощі від правди і ширести.

Ось прозвучала майстерно виголошена рецитация: "В заморській дальній (!) стороні, "Приснився рідний край мені"..."

і наш слухач свою думку думає. Він накрутив щоправда свій радіо-приймач

П. Капиця

керівником слутників

На 9-му Астрономічному Міжнародньому Конгресі в Амстердамі, в Голляндії, советські науковці поінформували американських корреспондентів, що керівником советських високопостріжних проектів є відомий науковець українського походження проф. Петро Капиця.

Проф. П. Капиця керує цілістю високопостріжних советських експериментів, і хоч ССРСР буцімто за словами советських науковців, не готується до висилки ракети на місяць, головним завданням Капиці є подбати, щоб людина могла літати в надземних просторах. За свою працю він відповідає безпосередньо перед Кремлем. Капицю вважають в ССРСР найвизначнішим науковцем світу в ділянці космічних льотів.

на Київ (насправді ж на Москву, бо 'старший брат' і тут посередничить). Спонука: може бажання почути рідну пісню (яка, до речі, брентить нечисто і приглушено через округжу до рогу на Москву), може в надії, що трапиться яка довідка про його село чи місто, а передусім — щоб поглузувати в балачках з друзями з намагань советського радія сіяти зерно зневіри і зради серед емігрантів.

Що рідний край сниться емігрантам, — це так. Сниться, як кошмар, від якого втікали на чужину: Край грабований, тероризований і русифікований советським держ і мордою, край, де панує безправ'я і кривда. Але й сниться як вимріяний край майбутнього, де господарем буде український нарід, де від сучасної сваволі та знушань "старшого брата", де від нього самого і його прислужників, усіяких смоливі і американських та канадійських "прогресистів", залишаться тільки гіркі спогади та сумні заниси на сторінках української історії.

В. Несторович

Листи до Редакції

ДО 70-ЛІТТЯ ПАМ'ЯТНИКА Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ

У 35-му числі "Вільного Слова" на стор. 4-ій є коротка згадка про "70-річчю пам'ятника Б. Хмельницькому". Висловлений там погляд, що, мовляв, "Думка поставити цей пам'ятник зродилася ще в першій половині 19-го віку, але шойно 1870 р. при Археологічній Комісії в Києві був створений комітет, який бчав збирати пожертви на його будову", — викликає у читача хибну уяву, будь-то би ініціатива до поставлення цього пам'ятника вийшла була з українського боку. На ділі ж бо вийшла вона з боку московського в інтересі цілості і незлімості російської імперії, отже проти інтересів українства і його визвольних змагань. Та й з'явилася та "думка" не в першій, а в другій половині 19-го століття.

Джерельні докази щодо такої думки й ініціативи, а саме "Чтения Общества Історіі і старобитностей російських" у Москві за рік 1862, виглядають ось як: Там, у статті генерала Шліппова, є перша публічна пропозиція поставити пам'ятник Богдану Хмельницькому в Києві з ось яким дослівним обгрунтуванням: "... бо це може бути корисним для держави також із оглядів політичних, тому що буде пригадувати тим, хто очорнює Росію, що ціла південно-західня частина Царства перешлила під владу панівників усїєї Росії не шляхом насилья або підступу, а тільки на підставі одностороннього вняву вої народу".

Автор цієї ініціативної пропозиції — це той самий генерал Шліппов, який, будучи раніш директором комісії для справ внутрішніх, духовних і публічної освіти в Польському Королівстві в часі намісництва кн. Пашкевича, писав у тих же "Чтениях" за рік 1859, "що злучення земель польських з Царством (російським — ВКК) відбулось в ідентичній спосіб, як це було з унією Шкоці з Англією, а також Тексасу зі Злученими Державами".

Ось де празразок для пізншої аналогії відношення України й Московії під спільною російською назвою з відношенням Баварії і Прус під спільною німецькою назвою у німців та з відношенням Пенсільванії і Злучених Держав під спільною континентальною назвою американською у москалів і Кеніена. Наведені докази, potwierджені також у польському творі Генрика Мосціцького "Під берлом царів", Варшава 1924, на стор. 247 і 246. Оба ці приклади показують і доказують, як не можна краще, типічну властивість москалів взагалі, а їх науковців і політиків зокрема, а саме: "Всяку фактичну історичну правду про Схід Європи й його народи проголошувати як "очернення", а свої росіяномітні чи советомітні брехні презентувати як "історичні догми" в баченні Сходу Європи і його народів. Причому терором примушують вони немосковські народи, вже поневолені, вірити у правдивість таких московських брехонь, а весь вільний ще світ, голловно ж цей обабіч Атлянтику, добровільно вірять заради спорядичного союзництва з російським кольо сом колись і зі советським тепер, а то й заради таких же експанзивних затій що-до Сходу Європи взагалі, а України зокрема, як нпр. у німців на тлі їх традиційного "Гону на Схід".

В. Косаренко-Косаревич
Нью Йорк

КАНАДЬСЬКИЙ ГЕРБОВИЙ ЗНАК

На звороті кожної вибваної в Канаді 50-центової монети є зображений Канадійський Гербовий Знак. Виедовзі після Конфедерації провінцій Онтаріо, Квебеку, Нової Шотляндії та Нового Брансвіку в 1867 р. Королівським Розпорядком одобрено було проект великої печаті та прийнято його за Герб Канади. Коли в Конфедерацію вступили інші провінції, їх герби додано до початкового проекту. В кінцевого результату на Гербі виділо 9 відзнак провінцій, що давало враження плутанини та й практичне не було. Тому теж у листопаді 1921 р. одобрено та затверджено новий проект.

З уваги на те, що Канаду оснували люди, що походили з чотирьох різних народів — французи, англійці, шотляндці та ірляндці, новий гербовий знак поєднував трьох левів Англії, єдиного лева Шотляндії, арфу Ірляндії та лілею Франції. Канада добавила вітку кленових листків.

Сьогодні глядячи на наш Гербовий Знак як на символ традиції, як на нахдження нашої любови Канаді та всього, що канадське.

The House of Seagram

Distillers since 1857

ЛИСТ ДИВІЗИЙНИКА
"...Вільне Слово" зробило корисну роботу, відмічючи 15-річчя Української Дивізії. Це доказує, що редактори "Вільного Слова" добре розуміють вагу та значення української військової проблеми. За це їм в імені Станііи Братства Дивізії у Клівленді хочу висловити признання.
Радіємо також, що "Вільне Слово" і на будуче хоче присвячувати більшу, як досі, увагу Дивізії".
Одначе саме признання великої помочі Вам не дасть і тому буду особисто сильно старатись якнайскоріше преднатити для "Вільного Слова" хоч 5 передплатників. Часопис мені дуже подобається і дуже радо його читаю. Гарна мова, різнородна тематика, цікавий зміст, загально український підхід до наших питань. Ваш часопис можна сміло назвати "Тижневик для усіх Українців".
Я. Рибалт
Клівленд, Огайо

ВЕЛИКІ КАТАСТРОФИ (7)

Землетрус в Токіо - 1923 року

Рівно 35 років тому, 1 вересня 1923 року, о год. 11.59 вполудне, навістив Японію прямовисний удар землетрусу. Столиця Японії Токіо була знищена у великій частині, пристань Йокогама зовсім. Тільки в одній ділянці Токіо, Гонзіо, згинуло 38.000 людей.

Одну хвилину і шіснадцять секунд перед 12-ою годиною вполудне, в суботу 1 вересня 1923 року, коли вулиці були повні людей, а деякі родини саме засіли були до полудневої перекуски, чі обіду, почули люди неначе рокотання підземного грому, після якого наступив могутній прямовисний удар. Так почалася в Токіо, Йокогамі та інших японських містах найбільша катастрофа землетрусу, відколи сягає людська пам'ять.

До найбільшійших будівель Йокогами захищено адміністративний будинок міської управи в ділянці Канагава. Його вважали безпечним від землетрусів. Цей будинок цілий захитався. Ті, що були всередині і хотіли вийти з кімнат, не могли втриматися на ногах, бо стіни і підлоги коливалися, як стіни корабля під час бурі. Меблі переверталися, акти і книжки випадали з шаф, люди, які рачкували на ногах і руках, не могли знати опера.

А потім нечайно страшний удар скінчився. Навколо чути було вже тільки дудніння і гуркіт димів, що валилися. Поблизу завалився будинок головного поштового уряду і лабораторія гігієни, при чо-

во важкий землетрус навістив середню Японію і знищив на урожайній рівнині Мінооварі чотири міста — Огакі, Гіфу, Казематсу, і Текагагама. При тому згинуло приблизно 7.000 людей, а 222.500 домів було зруйнованих. Кілька років

В багатьох місцях між Токіо і Йокогамою запалала земля, так як ось у цьому селі.

пізніше, 15 червня 1896 року навістив сильний підморський землетрус японське східне побережжя: коло восьмої години увечері піднялася на морі хвиля 30-метрової висоти і нахлинула із страшним гуком на провінції Рікузен, Рікучу, Мусту, при чому розвалила 11.000 домів і вбила 27.000 людей.

З великою завзятістю і впертістю усував завжди японський нарід шкоди від землетрусів, особливо столицю Токіо відбудовувано шораз сильніше і краще.

Від початку 20 сторіччя знаходилася Японія в шораз кращому розвитку як

провідна потуга Азії: вигідні війни, швидка індустріалізація і технізація при найдешевшій і найпрацьовитішій робочій силі, зріст торгівлі та комунікації змінили цей екзотичний замряний край чешневого цвіту і гебш у модерну державу, новий фактор світової політики.

Токіо це вже не були більше самі дімки з бамбуса і дерева (тільки робітничі населення по пе-

редмістях мешкало ще в бамбусових домиках), воно мало також свої солідні кам'яні будови і хмародери з бетону і сталі, які, як усі думали, повинні були встоятися під час землетрусу. Але ніхто насправді повіти не вірив, що в Токіо, поза частими зрештою легкими підземними ударами, може приключитися поважний землетрус з поважними шкодами — аж доки не трапилася ця катастрофа 1 вересня 1923 року.

Цей зловіщий землетрус вишшов з дна Сагамського залу. Його вогнище лежало в архіпелазу Ізу, при близко 100 км на півден-

ний захід від токіо, у найсильніше заторкнених провінціях чути було найперше один сильний підземний удар, за яким негайно пішли два дальші, а потім у коротких відступах численні різної сили дальші удари.

Після знищень від рухів землі наступив ще несамоуничитий пожеж, який шалів у Йокогамі два дні і дві ночі. Коли можна вже було оглянути знищення, показалося, що Токіо, столиця держави, в більшій частині лежало в руїнах і попелі, а Йокогама, найважливіший торговельний порт Японії, була повністю знищена.

ПОЖАРИ ДОКІНЧИЛИ ЗНИЩЕННЯ

За одним ударом в часі одної секунди все перемінюється: щастя в трагедію, задоволення в розпук, життя у смерть.

У Грандготелі, елегантному місці зустрічей на березі моря, зібралася, як звичайно о тій порі, кілька груп визначних чужинців і японців при обідових столах. Подивляють далекий вид на пристань Йокогами з її рухом кораблів і на морський залу, розмовляють, смакують подані страви, як нагло підземний прямовисний удар із страшним лоскотом валить на них масивні стіни будинку. Цілий будинок паде, хронтить під собою людей і в кількох хвилинах стає в ясну полумені.

У фабриці бавовняних виробів робота ще в повному ході, як будинок фабрики валиться і вбиває 454 працівників.

Залізничний тунель у Сасака валиться в хвилині,

коли попід ним проїжджає скорий потяг. З 600 подорожних ніодни не виходить живий.

По вулицях великого міста підносяться густі клуби пилуки з розвалених домів і засланяють небо. В цьому примарному світі втікають перелякани люди у всіх напрямках, а з розвалених домів чути блання і зойки поранених і приспаних. У численних

місцях видно вже стовпи чорного диму і полумін, тому що саме тепер полудне, всюди палилося. В страху перед дальшими землетрусами мешканці вибігли з домів, і не пам'ятали про кухні. Так пожежні шораз більше поширювалися.

(В наступному числі: "Я відчував тупу байдужість")

ОСТАННІЙ ЗЕМЛЕТРУС 75 РОКІВ ТОМУ

Землетруси навідували Японію часто. Із зростом великих місцевостей зростали також числа жертв. Так у 1467 році було знищене місто Токаїдо, 1657 місто Меїрекі. У Токіо згинуло в 1703 року під час землетрусу і пожеж, який наступив після нього, 37.000 людей, а число убитих у провінції Сагамі нараховувало тоді на 100 тисяч. У 1855 році землетрус, який тривав чотирнадцять днів і викликав жакливий пожеж, знищив Токіо знову, при чому забрав у загальному около 100.000 людських жертв.

Від того часу подібних катастроф у Токіо не було. Але в 1891 році особли-

Хай грімко лунає українська пісня!!!

"Наша дума, наша пісня! Не вмре, не загине!... Ось де люди наша слава, Слава України!..." ТАРАС ШЕВЧЕНКО

ALPHA FURNITURE CO. Українська Фірма МЕБЛІВ ТА ЕЛЕКТРИЧНОГО ПРИЛАДДЯ вул. Квін Захід 735

ДОСТОЙНО І ГІДНО ВІДПРОВАДЬМО ЗАКЛИКАЄ: КАПЕЛЮ УКРАЇНСЬКИХ БАНДУРИСТІВ ДО ЄВРОПИ!

Дня 20 жовтня цр. Капелля Українських Бандуристів імені Шевченка від'їжджає до Європи в концертне турне, де має пиконати у вільних європейських державах ролю культурного амбасадора України!

Завдання надзвичайно важке і поважне, яке Капелля зможе як слід виконати тільки при повній моральній і матеріальній підтримці всього українського громадянства!

ТРИ КОНЦЕРТИ ПЕРЕД ВІЗДОМ!

Перед віздом до Європи — Капелля дасть ще три репрезентативні прощальні концерти в Монреалі 14 жовтня, в Оттаві 15 жовтня і в Торонті 16 жовтня. Капелля виступить у повному складі, в якому виїздить до Європи!

МЕССЕЙ ГАЛ МАЄ "ТРИЩАТИ"!

Останній концерт Капелі відбудеться 16 жовтня в Мессей Гал в Торонті. Квитки вже можна набувати в українських книгарнях: "Арка", "Базар", "Плай", "Просвіта" і в Секретаріаті Товариства Сприяння Капелі, при вул. Квін зах. 326, EM 8-4020.

Всі місця зарезервовані і тому треба поспішити із закупом квитків!

ПРАЩАЛЬНИЙ БЕНКЕТ ДЛЯ КАПЕЛІ

У вище згаданих книгарнях і офісах можна вже набувати також квитки на Прощальний Бенкет для Капелі, який відбудеться 17 жовтня увечері в

CLUB TROCADERO 2290 Bloor St. W., Toronto, Ont. Товстмейстром має бути

славний знавець американської історії д-р О. Сас-Яворський.

АВТО ЗА ОДНОГО ДОЛЯРА!

Найбільшою несподіванкою бенкету буде псалівець, який з бенкету додому поїде полісінським автотом з 1958 р. А це коштуватиме його тільки \$1.00, який він заплатить за квиток Товариства Сприяння Капелі, які можна набувати по всіх українських домівках, організаціях, церковних комітетах і т. п. майже в кожній місцевості.

ПРИВІТ КАПЕЛІ І ПОБАЖАННЯ ЩАСЛИВОЇ ДОРОГИ!

Управі Товариства Сприяння Капелі доручено надрукувати Пропамятню Програму для згаданих концертів Капелі і зібрати до неї чимбільше побажань не тільки від наших підприємців і професіоналістів, але від усіх людей доброї волі в Канаді. Тому, хто прочитає ці рядки, хай відгукнеться!

Спільні побажання за добровільними датками вже від одного долара. Самостійні побажання від \$5.00 — \$50.00, залежно від величини.

Привіт і побажання "Щасливої дороги для Капелі" буде дуже заохочуваним для всіх бандуристів. Тексти привітів разом з належністю треба висилати на адресу:

FRIENDS OF THE UKRAINIAN BANDURISTS CHORUS 326 Queen St. W. - Toronto, Ont.

"Моні Ордер" і чеки виставляти на ім'я товариства, як подано в адресі!

Побажанням є, щоб кожний ширій українець, хто тільки може, відгукнувся і переслав своє хоч би і найменше — одноразове — побажання!

Хто скоро дає — два рази дає!

Sylvania Модель "SYLOUETTE"

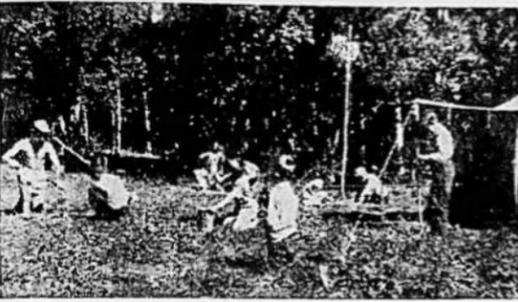
НАРЕШТІ є вже в продажі... Найновіший крик моди... В усіх на думці і на устах... Задовольте навіть найвибагливіших... ШЕ СЬОГОДНІ зайдіть до фірми ALPHA FURNITURE CO., огляньте цей наймодерніший телевізійний апарат знаменитої і відомої марки SYLVANIA, розпитайте про всі подробиці, а НАПЕВНО ЙОГО КУПИТЕ.

ALPHA FURNITURE COMPANY 735 Queen St. W. Tel.: EM 3-9637

взиває своїх Клієнтів, Приятелів і все Українське Громадянство Торонта й околиці дати нашій славній Капелі Бандуристів повну моральну і матеріальну підтримку перед виїздом до Європи!

"Назустріч сонцю золотому..."

Новачи розкладають табор на прогулянні

Від 27 липня до 17 серпня п. р. проходили в Українському Парку біля Вінніпегу табори пластових новачків і юнаків. Як кожного року, так і тепер табори гомоніли веселим і життєрадісним сміхом та бадьорим співом, а пл. молоді в оточенні чудової і свіжої природи гартували свої м'язи, вчилися самостійності та зарадності і пробували жити в з'єднанні, дружній малій спільноті. З думкою про Бога і свій нарід пластуни починали і кінчали табори і день та з кожним днем набирали кращого зрозуміння для тих основних засад свого пластування. На третьому тижні таборів перебували в новачковому таборі ще 18 новачків, а в таборі юнаків 24 пластуни. Команда таборів спочивала у двайлвич і досвідчених руках пл. сен. Р. Сенчука, ст. пл. (теперішній Кошовий) Ю. Бабія і ст. пл. Ю. Заревича і тому й батьки і різні були з нього вдоволені.

НЕ НАДТО СЕРІОЗНО...

ТОРОНТОНСЬКІ СПОРТОВІ УСМІШКИ

Постій: Фред Гемилтон Парк у Торонті, Серпень 21, год. 8 п. На щодня доплатять анемічно (лишня "посуха") Лабатські пралори, а на розмокалі спортивні площі горять болота. Болотом бродить неадекватний Ребрік і довжелезним грабляним вилами випишує по баборах якісь знаки. На лавках розсідаються шига по симпатичні обидвох наших дружин і з нетерпеливості колу павтять соняшник. Бути, чи не бути? Нарешті вибігає на площу "Тризуб" (очевидно, в національних красках). Ангурі "Україні" все ще тримають свою одинадцятку поза мурами одягалі та домагаються від спортових босів і змагунів переможних голів. Нарешті викочується на площу в революційних красках "Україна". Історична сідестат'ять процентова більшість вітає її гучним оплесками та боєвими закличками: "Тоні, голя! Муні, два голя!" Заповідаються цікаві змаганя, бо "Україна", святкуючи свої десятилітні народини, поклялася на наш національний герб власти у свій лавровий вінок дві тризубівські точки. Та кож хоче показати свій дорібок за цих десять років. А є чим похвалитись! Нетерпеливо гребуть корками болото десятилітній здобуток: Раїкс, Муні, Чижович, Чайка. Всі вони готові кинути в атаку та "заболотити" противникові позу сітку голів. За ними стоить непохит-

ПОВІДОМЛЕННЯ
Подіємо українській громаді Торонта й околиць до загального відомо, що новозасноване підприємство ALBERTA FUEL LTD. об'єдналося з відомою українському загальному гуртівною UBA Trading Co. Ltd. у спільне велике підприємство.

ОГОЛОШУЙТЕСЬ у "Вільному Слові"
ТЕЛЕФОНУЙТЕ від год. 9 рано — 5 по п.
LE 5-9955
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
Українська фірма T. JASKO Realtor
Член Торонтоської Ради Продавців Нерухомостей 1321 Dundas St. LE 2-2819

ПРАЦЯ ПОТРІБНО ДО КАСИ
молоду та підприємчиву паню або панночку з знаннями англійської мови. Вигідні умови. LE 6-9398 або EM 6-3380.
СТАРША ЖІНКА САМІТНА потрібна до 2-ох малих дітей у Гемилтоні, в родині лікаря-українця. Добра винагорода. Зголошуватися до "Вільного Слова" або телефонувати: Hamilton, LI 4-6405.
ПРОДАВЩИЦЯ - УКРАЇНКА, що вміє теж по-польськи та по-англійськи й пише на машинці одержити негайно постійну працю. Винагорода: платня і провізія. Зголошуватися писемово на адресу "Вільного Слова" під гаслом "Негайно".

РОЗШУКИ
Проф. Вол. Лотоцького, бувшого директора гімназії в Сант Мартіні, біля Філяку в Австрії, пошукує Mr. Wol. Hnatjko. 23 Lytton St., Glenroy, W 9 Vic., Australia.
Василь Медведя, нар. в 1923 р. в селі Тудорковичі, пов. Сокаль, що був у конц. таборі в Лаху, шукають родичі з Польщі. Писати до: Mr. M. Cwikulca, 86 Hotham Rd., Niddrie, Vic., Australia.
ДО ВИНАЙМУ
2 кімнати з кухнею і верандою в околиці Доверкорт Рд & Блюр Ст. — LE 1-7474.
3 кімнати і кухня на другій підлозі: 28 Northumberland at Bloor & Ossington. — LE 1-8652.

ПОЗИЧАЕМО ГРОШІ
на 1-ий і 2-ий моргедж від \$1,500 — \$45,000 на сплати до 8 років.
● Може маєте замало грошей на "давнпеймент"?
● Може мусите оплатити перший чи другий моргедж?
● Може хочете вложити свої гроші на перший або другий моргедж?
● Може Ви продали свій дім і залишили моргедж на сплати? Ми можемо дати Вам позичку на застав тог моргеджу. "ГОТІВКА ВПРОДОВЖ 10 ДНІВ".
PACKARD INVESTMENT Corp. Ltd.
Бюра: 3114 Dundas St. W. 951-A Woodbine Ave.
Телефони: RO 6-2316 & OX 9-7117

JOS. A. PETERS REALTOR LIMITED
1162 St. Clair Ave. West — LE 2-3321 (at Dufferin)
OAKWOOD - ST. CLAIR — \$45,000 хочуть за окремі чвірник (44-плекс), прасована цегла, водне опрівання, 4 гаражі, моргедж на 15 років 6%, 4 модерни апартamenti з холодильниками та електричними кухнями. Побажана вища готівка. Телефонуйте: В. Скорець, — LE 2-3324.
OAKWOOD - ROGERS — \$5,500 вплати за 7 кімнатний дім на двоох підлогах. Відокремлений, водне опрівання на оливу, гаражі, великий город. Один відкритий моргедж на 10 років. 2 модерни кухні. Телефонуйте: В. Скорець, LE 2-3321.
HUMBERSIDE - HIGH PARK — \$6,500 вплати за відокремлений, прегарний будинок. водне опрівання, 6 гарних мальованих кімнат, 2 кухні та гараж. — В. Скорець, LE 2-3321.
JOS. A. PETERS REALTOR
Member Toronto Real Estate Board
1162 St. Clair Ave. W. — at Dufferin
LE 2-3321 Toronto, Ont.
О. СОЛОМАХА
B. Sergautis, Real Estate
989 BLOOR STREET WEST — LE 4-9212
BATHURST - DUNDAS — \$1,000 вплати готівкою за 7 кімнатний дім на 2-ох підлогах, 2 модерни кухні, тверді підлоги, гараж, отвертий моргедж на 10 років. Повна ціна лише \$11,000.
ANNETTE - RUNNYMEDE — \$15,000 повна ціна за мурований, 6 кімнатний дім, оливне опрівання, гараж, прегарний город, відпочинкова кімната. Моргеджена гата з процентами місячно лише \$20.00.
Ю. БЕРЕЗОВСЬКИЙ
B. Sergautis, Real Estate
989 BLOOR STREET WEST — LE 4-9212
WRIGHT - HIGH PARK — \$1,500 вплати за безаоганий дім. 6 великих кімнат на 2 підлогах. Великий город з деревами і кущами. \$12,000 повна ціна.
MAC DONNELL AVE. - PARK DALE — \$1,500 вплати за відокремлений, 6 кімнатний дім на двоох підлогах, 2 кухні, велике подвір'я, місце на паркування.

J. BOYKO Real Estate Ltd.
INVESTMENTS DEPARTMENT
383 Roncesvalles Ave. — Toronto, Ont.
LE 4-8821
RONCESVALLES BUILDING
3-поверховий, мурований, відокремлений будинок, в якому міститься середньої величини крамниця і два 6-кімнатні апартamenti. Найкраща торговельна частина Ронцесвілс Аве. Теперішній дохід покриве всі видатки. Потрібно \$15,000 готівкою. Величезна нагода набути бізнес. М. С. Вінклер, LE 4-8821.
ЩЕ ОДНЕ КУПНО БОЙКА НА РОНЦЕСВЕЛС
Велика крамниця з 5-кімнатним модерним апартментом. Під теперішню пору зайнята склепом споживчих товарів з добрим оборотом. У серці торговельної частини Ронцесвілс Аше. за \$15,000 готівкою Ви можете набути безаоганий будинок. Негайне посідання. Можете з-місця починати своє підприємство. М. С. Вінклер, LE 4-8821.
ГОТЕЛЬ — НАГОДА ЦІЛОГО ЖИТТЯ!
За \$25,000 Ви можете набути добре знаний і добре загосподарений готель і добре вдержаний комерсійний будинок. Це підприємство веде подружжя, яке через старечий вік хоче продати його. Річно продається около 12,000 галлонів. Будинок знаходиться у центрі Тіммінсу, має дві напійні кімнати, одну їдальню, 13 добре вивінованих гостинних кімнат. Якщо хочете набути доходове підприємство з забезпеченням на ціле життя, якщо хочете заплатити менше за властиву вартість, якщо шукаєте дуже вигідного купна, — це ваша шанса. Ви напевно ніколи не будете мати кращої пропозиції. Напишіть, або потелефонуйте до М. С. Віклера, LE 4-8821.
ЯК ЗРОБИТИ ГРОШІ!!!
Мурований будинок з 17 апартментами в центрі Торонта. Річний дохід понад \$13,000. Деякі апартamenti умельбовані, всі електрично вивіновані. Дуже дешево вдержати. \$20,000 вплати. Вигідна ціна до скорого продажу. Дуже велике подвір'я з гаражами і місцем на паркування. М. С. Вінклер, LE 4-8821.

ЧИ НЕ ВАРТО заплатити деньго навіть не цілих ДВА центи, щоб мати в своєму домі найпопулярніший часопис — тижневик, яким є безперечно "ВІЛЬНЕ СЛОВО"?
PROF. VOL. LOTYCHKO, was the director of the gymnasium in Sant Martin, near Fylyak in Austria, seeks Mr. Wol. Hnatjko. 23 Lytton St., Glenroy, W 9 Vic., Australia.
Vasyl Medvedya, born in 1923 in the village of Tudorovychi, pov. Sokal, who was in the concentration camp in Lach, seek relatives in Poland. Write to: Mr. M. Cwikulca, 86 Hotham Rd., Niddrie, Vic., Australia.
FOR RENT
2 rooms with kitchen and veranda in the vicinity of Dovercourt Rd & Bloor St. — LE 1-7474.
3 rooms and kitchen on the second floor: 28 Northumberland at Bloor & Ossington. — LE 1-8652.

J. BOYKO Real Estate Limited
383 RONCESVALLES AVE. — TORONTO, ONT. Tel.: LE 4-8821
1052 BARTON ST. E. — HAMILTON, ONT. Tel.: LI 9-3527
Чи знаєте, що тепер найкраща пора продати дім? Маємо багато клієнтів, які питають за домами в західній і північній Торонті? Якщо хочете скоро і добре продати Ваш дім, кличте: ЯВОРСЬКИЙ, — LE 4-8821.
BLOOR - BERESFORD — 11 кімнатний, дохідовий дім на трьох підлогах, дві кухні, дві лазнички, потрібна готівка \$8-9,000, решта до сплати на десять років. Кличте: Яворський, LE 4-8821.
RONCESVALLES - HIGH PARK — 8 кімнатний, дуже чистий і дохідовий дім, 2 кухні, 2 лазнички, потрібна готівка около \$6,000. Кличте: Яворський, LE 4-8821.
HIGH PARK DISTRICT — 8-кімнатний, солідно збудований дім, на двоох підлогах. 2 кухні, 2 лазнички, дубові підлоги, мальовані і ясні кімнати. Гарна окोलця, приступна ціна. Потрібно \$7,000 готівкою. М. Йошка, LE 4-8821.
ANNETTE & EVELYN AVE. — \$10,000 вплати за 10 кімнатний двійняк, два осібіні апартamenti, водне опрівання, всі кімнати мальовані, великий город. А. Файгель, LE 4-8821.
JANE - BLOOR — \$21,800 повна ціна за 7 кімнатний дім з опріваною верандою, водне опрівання на оливу, гараж з приватним заїздом. А. Файгель, LE 4-8821.
SHAW ST. & HARRISON AVE. — \$6,500 вплати за 8 кімнатний дім, дві кухні, гараж, гарні просторі, мальовані кімнати, дім гарно упорядкований, \$150.00 місячного чиншу і мешкання для власника. А. Файгель, LE 4-8821.
WEST END — \$10,000 вплати за дуже чисте "бангалло" з 5 кімнат, водне опрівання на оливу, гараж, площа 50' x 260', два фронти, дуже гарне приміщення для легкої індустрії. А. Файгель, LE 4-8821.
HIGH PARK & RONCESVALLES AVE. — Дуже гарний, відокремлений дім, 7 1/2 кімнат, на двоох підлогах, три кухні, гараж, оливне опрівання гарячою водою. Ціна нижча як ринкова. Потрібна готівка \$7,500. — Кличте Пекельного, LE 4-8821.
COLLEGE ST. - RUSHOLME RD. — Гарний, відокремлений, 10 кімнатний двійняк, опрівання гарячою водою і газом. Усі кімнати мальовані, подвійний гараж, дуже вигідні сплати, потрібна готівка около \$8,500. Поспішіть оглянути, а напевно вам подобається. Пекельний, LE 4-8821.
GLENLAKE & PACIFIC — \$3,000 вплати за 7 кімнатний, мурований дім, квадратний плян, модерна кухня, оливне опрівання, негайне посідання. Дуже добрі і легкі сплати. Потрібний невеликий ремонт, тому продається по нижчій ціні! Кличте: В. Бибік, — LE 4-8821.
BLOOR & RONCESVALLES — \$19,000 повна ціна за 8 кімнатний мурований дім у прекрасній стані, дві модерни кухні, дві лазнички, зовсім новий форнес, всі кімнати великі і мальовані оливними фарбами, велике подвір'я, гараж, скоре посідання. Дуже догідні сплати. В. Бибік, LE 4-8821.
HIGH PARK & BLOOR — \$19,900 повна ціна новий 6-кімнатний, дуже чисто вдержаний, відокремлений дім, рідкісно великі кімнати, дві модерни кухні, оливне опрівання, город, гараж і вигідний заїзд. Кличте: В. Бибік, LE 4-8821.
INDIAN RD. - ABBOT — \$4,000 вплати готівкою, решта на легкі сплати за 8 кімнатний, мурований, відокремлений дім у ділянці з добрим чиншом. Великі, модерни кухні, оливне опрівання, великий город, гараж. Ціна дуже приступна, щоб цей дім на правду продати. М. Саварна, LE 4-8821.
9 кімнат — 3 кухні в мурованім, відокремленім домі, положенім у ділянці Квін - Санісайд. Усе в дуже добром стані. Великі, чисті кімнати, модерни кухні, 2 лазнички, водне опрівання, гараж, великий город. Невелика вплата готівкою, решта на догідні сплати. На правду прибутковий дім. М. Саварна, LE 4-8821.
ROYAL YORK RD. & QUEEN ELIZABETH HIGHWAY — 6-кімнатне, муроване, відокремлене бангалло, збудоване перед 3 роками — \$6,000 вплати готівкою, решта на 1 моргедж на 5 1/2% на 22 роки. Можливість викинути апартмент у підвалі. Прегарний город. Фронт 50' x 125'. Не прогайуйте цієї нагоди. Телефонуйте негайно: Е. Логаза, LE 4-8821.
WESTMINSTER - SUNNYSIDE — мурований, відокремлений, 7 кімнатний дім на 2-ох підлогах. Дві кухні, водне опрівання на оливу, приватний заїзд. Прегарний город. Дуже добрий прибуток з 2-го поверху. — Е. Логаза, LE 4-8821.
Хочете купити або продати дім, хочете порадитися як найкраще інвестувати Вашу готівку, звертайтеся з повним довір'ям до нашої фірми.

3 ПОДОРОЖНИХ НОТАТОК

Португалія - країна контрастів

ДЕРЖАВНА ЖИТТЄ-ЗДАТНІСТЬ

Ми не зможемо повністю зрозуміти й оцінити важливість цієї країни в сьогоднішньому світі, якщо ми не візьмемо до уваги її величчю — позаморські провінції в Африці та Азії...

ших колоніальних імперій, Португалія держала свої провінції зовсім вільними від різних расових обмежень і непорозуміння, які розбили імперії Англії, Франції, Голландії. Це є безперечно завдяки відсутності почуття окремішності у туземного населення...

рядку після шістнадцяти років анархії, кропроліття, і фінансової рутини під нездібним парламентарним урядом, який правив від упадку останнього короля в 1910 р. до революції в 1926 р.

Д-р Антоніо Олівейра Салезар є в дуже великій мірі відповідальний за цей прогрес. Це людина з небуденною інтелігенцією, аб

Наша кореспондентка, п-на Дарія Гасюк, Еп. Фултон Дж. Шін і студент-українець з Мадриду Я. Тріска під час прощі до Фатіми.

Від початків її заснування, як держави, біля вісім сторіч тому, по сьогоднішній день, найвизначнішою португальською характеристикою є її духовна життєва стійкість. В дванадцятому сторіччї мала група воїнів оборони і захистила національне змагання португальців до незалежності від еспанців і маврів.

Мала нація, не більше як один мільйон людей у 1500 році, дорівняла, якщо не перевершила вчинку тих воїнів своїм надзвичайним досягненням. Вона потрясла цілим світом і заложила найбільшу імперію шістнадцятого сторіччя, яка простягалася по всіх закутках землі — Африці, Азії і Новому Світі.

Навіть сьогодні португальська імперія щодо величини є третя у світі, і якщо теперішній тенденції будуть продовжуватися, вона має можливість бути першою. Відмінно від інших

цем тоді, коли ніякий індієць чи африканець ніколи не почував себе британцем. Від найдавніших часів португальські королі захоплювали своїх моряків, дослідників, поселенців, навіть адміністраторів одружували з жінками з нововідкритих країн, чого ніяка друга колонізаторська держава не робила.

Сьогоднішній Португалії закидають диктаторство і фашизм. Можливо зі суюто теоретичної точки погляду португальський режим є такий. Але нам здається, що накинених американської демократії, яку багато людей уважають стандартною для всіх країн, було б більше диктаторством. Країни, як люди, різняться одні від одних і мають різні вимоги. В Португалії немає терору, немає "вищої раси", ні тероризму чого диктатора. Там скоріше є рекорд сталого економічного і соціального прогресу, віднайденної власної гідності і по

солітною чесністю, який зовсім з не-еґоїстичних мотивів посвятився службі своїй батьківщині. Безперечно, є багато людей, які з його поглядами не погоджуються, але, як каже наша стара українська приповідка, "ще такий не вродився, щоб всім догодити".

В час останніх виборів найбільшим аргументом опозиції було те, що він так довго вже править державою і треба зміни. Д-р Салезар, перед своєю політичною кар'єрою, викладав економію на університеті Коїмбра, і свою катедру залишив з неохотою, щоб захистити свою країну від комплектно фінансової руйни. Як голова уряду, він бив її з безсилної анархії до нового почуття гідності, яке є очевидне кожному відвідувачеві Португалії.

КОНГРЕС ХРИСТА ЦАРЯ У ФАТІМІ

Минулого літа я мала нагоду побувати в цій країні. Разом з групою українських студентів з Лондону я поїхала на прощу і на Конгрес Христе Царя до Фатіми. Коли на маві Португалія видається природньою частиною Еспанії, в дійсності ріжниця є велика. Околиці, краєвиди, навіть клімат є інший. Червонясті, спечені сонцем поля Еспанії залишилися за кордонами Португалії. Було холодніше і дощевик тут був дуже придатний. Горі були вкриті свіжою зеленню, живоплоти доокруги сільських хат були з кольосальних кактусів, а олеандри там мабуть ніхто

не плакає. Вони ростуть собі, як у нас верба над водою, а від квіту галузки аж вигинаються. Люди інші. Вони більш счорнілі, і риси облич португальок не мають тієї делікатности, що обличчя еспанок.

Конгрес Христа Царя був успішний, промови блискучі, може тому, що на нім було так багато людей, як можна було сподіватися. З кожної європейської країни були делегати. Було досить часу з ними зазнайомитися, поінформуватися і поінформувати їх. З визначних осіб найбільш популярним був американський єпископ, Преосвщ. Фултон Шін. Він живо цікавився українською групою, був приступний для всіх, нікому не відмовляв ні благословення, ні автографів. Те, що він запропонував мені тоді праію у своїм бюрі в Нью Йорку, для мене було дійсно чудом.

З ДВАДЦЯТОГО В ШІНАДЦЯТЕ СТОРІЧЧЯ

По Конгресі декілька нас поїхали до столиці Португалії, до Лісбона. Ми їхали третьою класою разом зі селянами, пролетарями, козою, курками, і іншими по дібними пасажирами. Не знаю чи слово "простолуддя" могло б краще окреслити яку іншу групу, як цих у нашій вагоні. Я певна, що з них 90% були неписьменні. Вони оглядали нас з таким же зацікавленням, жуючи пісний, черствий хліб, як ми їх. Було в них зарозуміло щось, що бентежило нас: ми ніби шї вілізовані, а вони — майже примітивні, а при тім у їх руках, у їх поглядах, був відблиск гідности, яку

ЗА ВЛАСНУ ВИХОВНУ СИСТЕМУ

РЕЗОЛЮЦІЯ 3-ОІ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ, ЩО ВІДБУЛАСЯ У ТОРОНТІ 30 СЕРПНЯ Ц.Р. ПРИ СПІВУЧАСТІ ПЕДАГОГІВ КАНАДИ І ЗДА

Вислухавши доповіді про "Основні напрями виховання" і цілий ряд доповідей про виховні системи, учасники конференції прийшли до висновку, що українська спільнота в діаспорі, щоб зберегти себе і дальші покоління для українського народу і Церкви і щоб її члени були прикладними громадянами країни, у яких вони проживають, повинна прямувати до створення окремої виховної системи, якої дотримувалися б усі рідні школи і всі виховні інституції в діаспорі.

З тією метою учасники конференції просять педагогів Канади і ЗДА створити в якнайкоротший час спеціальну комісію, яка зайнялася б виготовленням проекту власної виховної системи. Виготовлений нею проект повинен бути узгоджений з педагогами інших країн у вільному світі і поданий до публічного відомого

могли зберегти лише люди близькі до землі, і далекі від штучности та гіпокрисії цивілізації.

Лісбона зовсім не відрізняється від інших великих європейських міст. Широкі бульвари, квітники, алеї палми, елегантно вбрані жінки, нові моделі авт — воно має космополітичну атмосферу. Бідність і неписьменність існують в столиці лише як теоретичні проблеми. Щоб відчути живчик життя Португалії, треба жити за мури міста, в ці закутки, де не доходить ні автобуси, ні потяги. Іншими словами, туди, де конем треба переїхати з двадцятого в шінадцяте чи сінадцяте сторіччя.

Лісбона положена на узви́зній — широка ріка. Вдвож її береги прекрасні пляжі. Біля двадцять кілометрів від Лісбона є літній ресорт, де залюбки перебувають королі на вигнанні. Я їм не дивуюсь. Є дуже мало містечок, які могли б красою дорівняти славному Есторіалю.

Припадковий турист напевно буде захоплений Португалією. Краєвиди, клімат, різні розривки як касна, кабарети, різного роду спорти, можуть задоволити і найбільш вибагливих. Але той, хто хоч трохи цікавиться суспільним і політичним життям Португалії, ані, мабуть сам Салезар, не зможе сказати, що в цій країні все в порядку. Ще багато залишається до зреалізування в побороюванні бідности, недуг, неписьменности. Все ж таки, кожний рік, це крок зроблений вперед у цьому напрямку.

Дарія Гасюк

ЦІНИ ДЕЯКИХ СТАНДАРТНИХ ПАЧОН ТЕКСТИЛЬНИХ ТОВАРІВ, ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ В БАЛТІЙСЬКІ КРАЇНИ, БІЛОРУСЬ, УКРАЇНУ Й АЗІЙСЬКІ ЧАСТИНИ СССР. Наші ціни на стандартні пачки включають оплату советського мита та всі інші різні оплати...

НАЙДЕШЕВШЕ ДЖЕРЕЛО В КАНАДІ !!! Першорядні матеріали на чоловічі та жіночі костюми. Рештки з першорядних англійських матеріалів на шле убрання \$10. Max Goldstein's Textile Market 382 Spadina Ave. EM 4-9040

— АДВОКАТИ —

Г. БЕН — GEORGE BEN АДВОКАТ І НОТАР Office: LE 4-8431 Res.: BE 3-6184 1147 DUNDAS ST. WEST (corner Ossington Ave.)

В. ГУМЕНЮК — W. HUMENIUK АДВОКАТ І НОТАР Заступає в цивільних справах 371 Bay St. — Office: EM 3-3981 — Res.: HU 3-6791

П. ДЗІНКОВСЬКИЙ PETER ZINKO, B.A. АДВОКАТ І НОТАР 1 Roncesvalles Ave. — Office: LE 1-1054 — Res.: BE 3-2472

С. КРИП'ЯКЕВИЧ S. KREPAKOVICH, LL.B. АДВОКАТ І НОТАР 17 Queen St. E. (near Yonge St.), Suite 133 — Tel.: EM 3-4448

Л. В. ЛИТВИН АДВОКАТ І НОТАР 575 Queen St. W. (Дім книгарні "Арка") — EM 6-7040

Олег Мандрик — OLEI MANDRYK, B.A. АДВОКАТ І НОТАР 383 RONCESVALLES AVE. — Office: LE 4-8911 — Res.: HO 1-8845

Богдан Дніпро і Мирослав Олійнюк АДВОКАТИ І НОТАРИ Віторок і четвер теж від год. 6—9 вечора 527 Bloor St. West — LE 4-3011 & LE 4-3198

І. Ю. РОБОРЕЦЬКИЙ JOHN G. ROBERTS, B.A., LL.B. АДВОКАТ І НОТАР 62 Richmond St. West — АДВОКАТ І НОТАР — 302 Temple Bldg. Office: EM 8-7190 & EM 8-8183 — Res.: RO 6-1691

James B. Trotter, B. A. АДВОКАТ І НОТАР 372 Bay St. — Suite 506 — Toronto 1, Ont. — Tel.: EM 4-8318

ІВАН ЯРЕМКО JOHN YAREMKO, Q.C., B.A., M.P.P. АДВОКАТ І НОТАР 62 Richmond St. W. — Office: EM 3-1994 — Res.: WA 1-7158

Д-Р ПРАВ І. К. МИХАЛЬСЬКИЙ Завірєні переклади документів з української, польської і німецької мов. Полягодження справ еміґрації з Польщі. 57 QUEEN ST. WEST (at Bay) — EM 8-9430

БАЖАЄТЕ ЧИТАТИ НІМЕЦЬКИЙ ЧАСОПИС? Одинокую газетою в Торонто і Онтаріо, що публікується в німецькій мові, є — TORONTOER ZEITUNG "TZ" — це часопис для кожної новоприбулої родини. Коли Ви, як підприємець, бажаєте збільшити свою німецьку клієнтелю, то попробуйте покористатись цим часописом. TORONTOER ZEITUNG --- WA 3-1884 Toronto, Ont. --- 410 Bloor St. E.

DR. OETKER Vanillin-Sugar Дар ЕТКЕРА

Watson's СПОРТОВІ ШОРТИ 372 Рухливі мужчини високо цінять атлетичний піддержувач ВОТСОНС та потрібне червоне скріплення. Еластичний пояс — недовсяжна вимога для мужчин. Фаховий крій. Легко переться, не вимагає гладження. Носиться довго. Підходяча сорочинка. W1-S

ONTARIO HOSPITAL INSURANCE РЕЄСТРУЙТЕСЬ ТЕТЕР Форми аплікацій індивідуального запису по схемі "Безпосередніх Вклад" можна одержати в банках та шпиталях. У місцевостях, де нема банку, форми можна одержати на пошті. Поодинокі особи повинні зареєструватись до 30 вересня, щоб їх забезпечення увійшло в дію з 1 січня 1958 р. ВАЖНЕ: Не реєструйтесь індивідуально, якщо ви вже зареєстровані групою. ONTARIO HOSPITAL SERVICES COMMISSION TORONTO 7 • WA. 4-3301 DR

Процес проти Орлеанської Діви

(Докінчення)

СУПРОТИВНІ СИЛИ

Францією все ще потрясала хвиля національного одушевлення. Але супротивні сили теж не спали: англійський регент, князь Bedford, отримав допомогу. До цього долучилося те, що князь Бургундії, на якого Жанна покладала найбільшу надію, не станує навіть тепер по боці короля Франції. А найгірше було, що король, її король, знову запав у свою хворобливу апатію, дріб'язковий, слабосилний, боязливий, як завжди досі, був він безвольною жертвою нашіпувань підкупленої двірської кліки. Що значило все захоплення, що значило все відвага, що значило всі ідеали, коли рух почав загнивати в самому своєму ядрі.

З малим військом кинулася Жанна проти надходячих бургундців та англійців. Місто Камп'єнь прийняло її з радістю і почестями. Ще раз здавалося, що “ля поселє” може одною своєю появою змінити долю Франції.

Але вона знала це краще. По цілій околиці снувалися англійські і бургундські відділи, а в її власних рядах загніздилися страх і пригноблення.

Біля Камп'єнь лежить село Марні. Там осадився відділ бургундців. Він стояв під наказами князя Люксембургу...

“Ми виженемо їх звідти. Хто за мною?”

Пішло їх кілька сот. Їх командант капітан Борета. Як буря злетіли на Марні і здобули його. Але тим часом князь Люксембург післав за підкріпленням.

Коли французів відступили, побачили, що їх оточено.

Малий відділ орлеанської дівиці, як подає сучасна хроніка, долав ще п'ятьох ями між валами форту Камп'єнь і рікою. Там Жанну оточили і визвали, щоб піддалася. “Я заприсягла свою вірність кому іншому, а не вам”, крикнула дівчина і боронилася завзято. Тоді з-заду підкрився один з лучників, схопив її за кафтани і стягнув з коня. Так взяли в неволю Жанну д'Арк...

Це було 23 травня 1430.

“ДАЙТЕ МЕНІ ХРЕСТ!”

27 березня 1431 року, у вівторок після шуктової неділі, починається відчитування акту обвинувачення. Цей акт однаково гротесковий, як несамовитий:

“...Обвинувачена не тільки в цьому році, але ще від дитинства мала до діла з ворожою і чарам. Во-

на пророкувала майбутнє, казала себе почитати і боготворити, заклинала демонів і злих духів, нараджувалася з ними, задавалася з ними, зв'язувалася з ними умовами і доставала від них допомогу... Вона сумнівалась у довіру Церкви, підозріла в тому, що служить ідолам, богохульниця і зневажлива святих, заколочує спокій, підбурює до війни, проливає кров, без приличності і сорому відійшла від звичаїв своєї ста-

Жанну д'Арк спалено на костирі як відьму. В 1920 році Католицька Церква проголосила її святою.

ті, легковажно присвятила собі стан і одяг воєнка...”

І так продовжувалося далі. Усіх було 70 довгих пунктів. Читання відбувалося в латинській мові. Жанна не розуміла ні слова. Вона не розуміла також змісту 70-ого і останнього пункту: “Обвинувачена Жанна д'Арк, звана “дівцею”, не притримувалася наполегливих і приязних вказівок своїх суддів і духовних опікунів“. А потім: “Але вона призналася до всіх вичислених вгорі обвинувачень і ствердила їх правдивість”.

Колі відчитування акту обвинувачення скінчилося, “ля поселє” оглянулася довкола себе і сказала: “Я є добра християнка. Всі ці обвинувачення я принесу перед Бога...”

30 травня 1431.

Вже від раннього ранку іде місто Руан на ногах. На базарній площі люди як грона винограду висять у вікнах. На дахах також повно цікавих. Лорд Варвік скріпив залого міста. Всюди стоять військові відділи з найжестившими списками.

Врешті коло дев'ятої години з гамору голосів вириваються крики: “Вже йдуть! Вже йдуть!”

Замковою вулицею марше рує відділ війська. Важко озброєні ланкаstersькі стрільці. Биття їхніх барабанів відбивається від міських мурів. Потім за ними з'являється віз. Вони одягли Жанну у чорний мішковатий одяг. На голові в неї висока паперова шапка. На ній написано:

“Схизматичка, відступниця, чарівниця і відьма”.

Важка мовчанка зависла над юрбою.

Чути лиш, як б'ють барабани.

Віз затримується перед трибуною. Напроти стоїть готовий костир. Височенна стирта хворосту і дров. На чинія з оливою побіч. Табличка з написом: “Жанна,

що називає себе “дівцею”, брехунка, обманниця народу, відьма, богохульниця, виносить себе над усіх, заперечеує віру, молиться до фальшивих богів, зіпсована, схизматичка і чарівниця”.

Кат в червоному одязі бере її за рам'я, веде її обережно до костира, помагає їй вийти драбинною нагору. Сльози течуть їй по обличчі. Але потім вона перемагає себе. Вона бачить перед собою базарну площу, людей, обличчя, які ненавиділи її і які післали її на смерть.

“Руан”, кличе вона, “Руан, скільки ти муситимеш витерпіти за мене!”

Врешті звертається до сбох монахів, які досі супроводили її.

“Спішіться. Дякую вам. Але спішіться, щоб ви зі-йшли униз”.

Вона тепер сама. Сама одна із катом, який прив'язує її ланцюгами до стовпа. І сама одна із мученичною смертю. Один з

англійських воєнків, що внизу тримають кордон, чує її голос: “Дайте мені хрест”.

Воєка залишає своє місце, витягає з костира два патрики, зв'язує їх навхрест і подає Жанні.

З набожним захопленням притискає Жанна д'Арк цей хрест до грудей.

Потім синіми язиками спалахує перше полум'я, дим продирається через в'язанки і окутує постать прив'язану до стовпа. Коли полум'я підніситься і охоплює костир, на площі чується крик: “Icyse! Icyse!”

••

Кат ще того самого дня попросив домініканина Лявду, щоб його висповідав. бо боявся, що буде проклятий навкі. Так, як він, зробили майже всі, що брали участь у процесі.

Але ім'я Жанни і пам'ять про неї творила чуда: 18 років пізніше Франція прогнала англійців і була вільна. В 1455 році відбувся реабілітаційний процес, у якому уневаженно і осуцжено присуд в Руан. А Жанну д'Арк, яка в серіях французів живе даліше, як усобилення національного євності, проголосила Католицька Церква в 1920 році святою.

ПОМАГАЮ ЧОЛОВІКОВІ (7)

НЕ “ГДИРАЙ” БЕЗУСТАННО...

Родинне щастя мужчини у великій мірі залежить від вдачі і темпераменту його дружини. Вона може мати всі чесноти під сонцем, але це не допоможе нічого, коли вона вертає, або “гдирає”, або має тяжку, прикру вдачу.

Так, вічне незадоволення і гдирання веде до більше родинних трагедій, як марнотратство, але господарювання і невірність — усі разом.

Поважний американський психолог д-р Луїс Терман прослідив понад 1.500 подружжя між іншим ствердив, що чоловіки уважають “гдирання” найгіршою прикметою, яку може мати жінка. Те саме ствердив Інститут Галлюпа шляхом своїх опитників: постійне гдирання, голюкання, шиканування стояли на першому місці у списку злих жіночих прикмет.

Інший знову інститут для досліджування суспільної опінії ствердив, що ніяка інша риса характеру не впливає так зале на родинне життя, як нахил критикувати і витикати собі взаємно свої блуди.

Один старий приятель нашої родини оповідав нам, що ціла його життєва кар'єра мало не була заломилася через його жінку, яка з погордою відносилася до кожного суспільного

*) Гдирати — придиратися до когось, шиканувати когось, бурчати, голюкати, тиркотіти.

УСМІШКА

“Твоя задача з рахунків сьогодні без помилок — хто цим разом помагає твоєму татові?”

Прокст безкровної війни

Американська Комісія Виплат в Палаті Репрентантів опублікувала цензуровані зізнання генерала майора Вільяма М. Крісі, який плянує війну без вбивання і калічення людей.

На думку цього генерала треба випробувати такі бації і ліки, які послаблявали б на короткий час ворожі збройні сили, або робили їх апатичними, тоді можна б виграти так звані малі війни та мати перемоги під час великої війни, зовсім не вбиваючи людей.

“Колі б нам вдалося випродувати такий лік, який на короткий час осліплював би ворожих воєвників, — то це був би ідеальний спосіб виграти війну, нікого не вбиваючи, а ні не раничи”.

Генерал Крісі сказав, що після закінчення другої світової війни комуністи вели 8 малых воєн, не боїчись нашої атомової зброї. На жаль, ствердив генерал, війний світ не виграв ні однієї з тих малых воєн. Тому треба б подумати про нову зброю для нових малых воєн.

“Діти дітям”

На терені Австрії в таборі Ст. Мартин вже довший час заснована українська недільна школа. Тепер вона має лише 11 дітей. Учуть їх учителька Катерина Бур'ян уже два роки. Діти цієї школи це залашенці, їх батьки через хворобу не вийшли за океан.

Ці всі діти біді, але вони разом з тим є горді, що їм допомагають в дожинненні діти Рідної Школи міста Торонта при філії УНО з управителем тієї школи п. Ст. Паладійчуком на чолі. Наші діти дякують за допомогу своїм братикам та сестрам по крові за їх щедрий дар, бо не все йде для національної справи, для справи України і за це Вам усім хвала, що Ви, дітки, жертвуєте свої малі грошенята для наших бідних дітей, щоб вони училися своєї рідної мови, то це Ви робите святий обов'язок, за який Вам найщиріша подяка. Дякують Вам за поміч такж батьки цих дітей та учителька української недільної школи.

Вілях, Австрія, табір Ст. Мартін

К. Бур'ян

Колі щось купуєте, продаєте чи звертаєтеся за платною послугою до якогось крамниці, якогось бюра чи підприємства, до лікаря, адвоката, аптекаря і т. п., — подумайте над такими питаннями:

- хто найкраще Вас обслужить?
- в чії руки піде Ваш гріш?
- хто жертвує на українські народні цілі та піддержує українську пресу?
- скільки з виданих Вами грошей піде на наші народні потреби?

Гдиранням або наріканням. У таких випадках найкраще прослідити саму себе, щоб встановити причину ворожого наставлення, щоб знайти спосіб його усунути. Дальшим гдиранням і наріканням справу тільки погіршуємо.

В наступному числі: “Шість добрих порад”

ЗАСТАНОВІТЬСЯ на хвилину!!!

Колі щось купуєте, продаєте чи звертаєтеся за платною послугою до якогось крамниці, якогось бюра чи підприємства, до лікаря, адвоката, аптекаря і т. п., — подумайте над такими питаннями:

• хто найкраще Вас обслужить?

• в чії руки піде Ваш гріш?

• хто жертвує на українські народні цілі та піддержує українську пресу?

• скільки з виданих Вами грошей піде на наші народні потреби?

Гдиранням або наріканням. У таких випадках найкраще прослідити саму себе, щоб встановити причину ворожого наставлення, щоб знайти спосіб його усунути. Дальшим гдиранням і наріканням справу тільки погіршуємо.

В наступному числі: “Шість добрих порад”

ЛІКИ В УКРАЇНУ
І ДО ІНШИХ КРАТІВ ЄВРОПИ ВИСИЛАЕМО ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ
ПО НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ
Полагоджуємо скоро рецепти Ваших лікарів
ROTHBART'S DRUG STORE
676 Queen St. W. EM 3-2800

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
F. LYNETT LIMITED
3299 Dundas St. W. - RO 7-1176 & RO 7-0164

ЩАДІТЬ ЧАС І ГРОШІ
пересилаючи ліки в Україну, купуйте їх в аптеці
MIDTOWN Rexall Drug Store
• Нові низькі ціни • скоріша доставка
• ввічлива і зміла обслуга.
ОРЕСТ ГЕРАСИМЮК   **ОРЕСТ ДАВОСИР**
власник   асистент
652 Queen St. W. - Toronto 2-B, Ont. - EM 8-7200
(corner Palmerston Ave.)

Л І К А Р І

Д-р М. КОСОВСЬКИЙ вернувся ЖІНОЧІ НЕДУГИ П АКУШЕРСТВО лікування невідли стн 611 Bloor St. W. — LE 5-7434	Д-р Ф. МЕЛЬНИК ЛІКАР, ХІРУРГ ДИТЯЧІ І ЖІНОЧІ НЕДУГИ Години прийняття: 2-4 і 6-8 750 Dovercourt Rd. (c. Bloor) Tel.: LE 6-1619
---	---

Д-р С. КУЧМЕНДА ЗАГАЛЬНІ, ДИТЯЧІ І ШКІРНІ НЕДУГИ 312 Bathurst St. - EM 8-3204	Д-р О. ШКЛЯР ЛІКАР - ХІРУРГ - АКУШЕР 1334 King St. W. - LE 6-8997 10—12 ран., 2—8 по пол.
--	---

ОКУЛИСТИ

ОКУЛИСТКИ

БУКОВСЬКА Б., Р. О.
БУКОВСЬКА В., О. Д.
274 Roncesvalles Ave.
Phone: LE 2-5493

Приймають:
від 10-ї рано — 9-ї вечере
в суботу, 10 рано — 6 веч.

Д-р А. ФЕДИНА
288 Bathurst Street
Tel. EM 3-3661

ДЕНТИСТИ

Д-р Е. ГУМЕНЮК
ДЕНТИСТ
567 Bathurst St.
Tel.: WA 1-8303

Д-р Т. ГРАНОВСЬКИЙ
ДЕНТИСТ
514 Dundas St W, EM 8-9038
Говорю по українськи.

ОГОЛОШЕННЯ
у “Вільному Слові”
принносять успіх

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
КАРДИНАЛ І СИН
366 BATHURST STREET — EM 8-9954

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
Turner & Porter
436 Roncesvalles Ave. LE 3-7954
Обслуговуємо вже чотири покоління

Українська крамниця
ВЗУТТЯ
• ЛАНХОХИ • ШКАРПЕТКИ
• ЖІНОЧІ ТОРБИНКИ, і т. п.
• Вироби найкращих фабрик • Найновіші моделі на кожний сезон • Солідне взуття для носилку в Україні.
ПОМІРКСЯВАНІ ШИИ   Власник: МИХАЙЛО ДАНЧУК
MIKE'S SHOE STORE
813 Dundas St. W. — EM 4-7612

MODERN JEWELLERS
НОВОВІДКРИТА ЮВІЛІРНА КРАМНИЦЯ
Імпортовані годинники по найнижчих цінах. • Перстені, подарунки. • Європейські годинники направлюють під гарантією всякі годинники.
559½ QUEEN ST. WEST — EM 6-6034

В УКРАЇНУ
матеріяли, ліки,
харчі
РОБЕРТІ.
Великий вибір
святочних
пачок

JANIQUE TRADING CO.
I. Каменський.
835 Queen St. West, Toronto
Telefon: EM. 4-4025

Відділи в:
EDMONTON, 10649 97-th St.
HAMILTON, 652A Barton St.
St. CATHARINES, 66 Church St.
BUFFALO, N. Y. 1162 Broadway
та інших містах.

УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ В ТОРОНТІ

КОНЦЕРТ З НАГОДИ КОНФЕРЕНЦІЇ УНО

У неділю 31 серпня 1958 відбувся ввечері з нагоди Конференції УНО та Бр. Організації в Авдиторії УНО при Каледж також Мистецький Концерт, що мав головним чином дати зібраним на нарадах делегатам і гостям з усієї Канади культурну розвагу та показати їм і цей відтнок праці УНО.

свій пращальний концерт у нашому місті, у цій Параді відпала, бо на 18 жовтня Капеля має вже призначений свій пращальний концерт у Вофало. Проте, українці взяти участь у "Параді Націй" мусять і вона повинна бути гідна нашої спільноти.

ВИДАТНІ ГОСТІ-УКРАЇНЦІ З ВЕНЕЦУЕЛИ

У Торонті побували вперше, відвідуючи своїх знайомих з України й еміграції, двоє видатних громадян української спільноти у вітчизняному світі, саме професор Університету в Каракасї, Венецуєля, інж. Володимир Коваль з дружиною Галиною Мазепою-Коваль, однією з найвидатніших наших образотворчих мистців, та двома синами - школярами.

УКРАЇНЦІ ПІДГОТОВЛЮЮТЬСЯ ДО "ЮНАЙТЕД АПЛІЮ"

Велика щорічна кампанія, що має зібрати фонди торонтського громадства для добродійних установ нашого міста і має назву "Юнайтед Апіль", відбудеться в жовтні ц. і до неї почалася генеральна підготовка.

НА НОВИЙ ДОРОЗІ ЖИТТЯ

В суботу 2 серпня цр. відбулося у Катедрі св. Во лодимира в Торонті вінчан

ня Мирослава Білого — сина відомих у Торонті громадян Михайла і Анастасії Білих з Ольгою Левінською — з дочкою так само поважних і знаних у Торонті громадян Юліяна та Ольги Левінських.

В майже кожній потребі ПОМОЖУТЬ ВАМ НАПЕВНО дрібні оголошення у "Вільнім Слові" на 10 сторінці.

НАРЕШТІ! ПЕРЕНОСНЕ РАДІО, ЩО ГРАЄ ВІЧНО

Без Батерій, Без Лямп

і ніколи НЕ ЗУЖИВАЄТЬСЯ!

Лише подумайте! Нема батарей, що зуживаються, нема лямп, що їх треба змінити, не треба ніде вклучати. Вислід: Не тільки найменше на світі переносне радіо, але ще й НАЙДЕШЕВШЕ!

Так воно є: коштує менше, як бензина в авті, розміром менше, як коробка цигареток! Вкінці його придумано! Це один із найбільш неймовірних винаходів нашої сторіччя. Цей винахід зовсім зб'є з толку ваших друзів та сусідів, як тільки його почують! Перший раз у світі ДОЖИВОТНЕ КИШЕНЬКОВЕ ПЕРЕНОСНЕ РАДІО, що в ньому ні батарей, ні лямп, ні транзисторів... Іншими словами РАДІО - ЧУДО, ЩО НІКОЛИ НЕ ЗУЖИВАЄТЬСЯ — І ГРАЄ ВІЧНО!

Вірно навіть стягає радіопередавання з віддалі багатьох миль так виразно та гостро, немаче б вони приходили з прилежної кімнати. Не зважаючи на такий потужний відбір, це радіо перший раз у світі справді кишенькове і так мале, таке компактне, що воно не тільки менше за коробку цигарет... але навіть так само легке!

Воно так мало важить, що ви навіть не свідомі, що його носите! Подумайте лише! Ось переняті доживотній переносний апарат, такий малий і такий легкий, що його можна фактично вложити в кишеню чоловічої сорочки... або в жіночу торбинку, наче пухерничку. Справді, прешно збудоване радіо, що його вложити у кишеню і береш до праці... до поїзду... на літак... на корабель... до країнці... до парку... на рибу чи прогулянку... на ланчіві або пікнік справді доживотній, переносний кишеньковий апарат, що його буде носити та відшукати ним день у день до піані ночі. Тільки заставте себе, що це значить. Тепер можете послухати ваші улюблені авіації, де й коли вам завгодно. Тепер можете слухати вісті, спортивні новини, музику чи козукават про погоду, свідуючи тільки у кишеню та потиснувши вмикач. При тому являєть — ніяких батарей ні лямп, нічого не може погосуватись, зужитись чи перелаятись... нічого ніколи не треба напроалати чи мінити. У ділосності цей апарат даватиме ту саму потужність, ту саму чистість та вірність 10, 20 чи навіть 50 років від сьогодні, бо він ТРИВАЄ ВІЧНО!

ФАКТИЧНА ВЕЛИЧИНА. Багаче тут перше таме: радіо в історії ПЕРЕНОСНЕ КИШЕНЬКОВОГО, РОЗМІРУ так малого, як коробка цигарет... тинє мініше, що ловить авіації як десяти мїст — зовсім відмінне, ніколи не потребує батарей чи лямп. Таке радіо, що ніколи не зуживається, ні не потребує напроал, ділсно триває ВІЧНО... а ще найважливіше, коштує лише \$5.95 комплєтне й готове до дії!

Як діє це подивугідне кишенькове радіо — Тайна є в повітрі!

У цьому місці ні певне динутєсь "як до лінка може переносне радіо дити без батарей та лямп... та так дешєво коштувати?". Відповідь проста: Недавно, працюючи над нїськовими проблемами, науковці розробили новий тип само-послєдованого протїстїнка, що його зовуть ГЕРАНАНГ-ЛЮД. Цей самий чудесний винахід тепер уживають в радїрих та сонарних приладах. Цей винахід є фактично само-генератором струму, стїгачкою електроіних хвиль ПРЯМО З ПОВІТРЯ, немаче магнет, та перемїноюючі нї хвилї в електричну силу! Ось цє є те подивугідне електронічне відкриттє, що вимоклівало вам — цивїлістєві стати нарівні власником доживотнього кишенькового радіо, що не потребує ні батарей, ні лямп, ні транзисторів. Бо замість наваїтажувати радіо всякими констовними частинями та лїмпами — явнї фактично сконлєзуювали цілє струмопостачання апарату в одні елемент, що не більший за два дїйма, а продукує більше енергїї як 1000 батарей! Нїколи не зуживається без огляду на те, як довго ним користуетьє. Бо, хоча воно звучить невоірно, за кожним разом як ви користуетьє апаратом, нїш втягає як більше електронїної силї з повітря, ем себе кормити "електронїним електричє". І залишаєтьє такий мішнїй і потужний, як зовсім новїський! Та неждїть... не ше не все!

ЗНАМЕНІТИЙ ТО. ВАРНІШ — ПЕРЕД СІОМ — Завдяки додатковій особистій слушавці, що даєтьє разом з нашим ДОЖИВОТНІМ ПЕРЕНОСНІМ... можете теж відшукати вашнє радіо у ліжку, не переїнаждаючи нїшим. Прїмо злождїть суперфонічну слушавку! І можете слухати ваш доживотній переносний апарат кожно го часу, бо тільки ви зможете його чути. Однї цей додаток коштував бї вас кілька доларів при кожному іншому переносному апаратї, але при нашому ДОЖИВОТНЬОМУ ПЕРЕНОСНОМУ не коштує вас ані цєнта, якщо скористуетє з нїєї тепер офєрти з ДАРМОВОЮ ПРОБЮЮ!

Користайте з нього на тисячу способів

ДОСКОНАЛЕ НА ПЛЯЖУ: Вже бїтти не треба таскати з радїо величїни "ланчбанси". Новє ДОЖИВОТНЕ ПЕРЕНОСНЕ носїтьє так відгїдно, як коробку цїгареток

РОСКІШ ДЛЯ РИБАЛКІ — робїть рїболовлє прїємною, навїть, коли рїба не чїпає. Багато годїн прїємностї у вашїї кишїні.

ІДЕАЛЬНИЙ ПОДАРУНОК ДЛЯ МІСЛИВИХ. Доживотне Переносне це не лише вїмряне радїо на полювання чи таборування... але й на пікніки.

ВІДПРУЖІТЬСЯ РАДІО-ПЕРЕДИШКОЮ під час праці. Замовте одне ДОЖИВОТНЕ ПЕРЕНОСНЕ для дому, друге, щоб держати в шухляді бюрка в конторї.

ДОЖИВОТНЯ ГАРАНТІЯ

Шє ніколи в радїо - промїслі виробник не відважїєсь публікувати таку гарантїю, яку тепер читаетє. Коли замовите наш ДОЖИВОТНІЙ КИШЕНЬКОВИЙ ПЕРЕНОСНИЙ апарат, ми гарантуємо його не на якїхсь 90 днів... навїть не на рік... ні на 5 лїт... але НАВІКІ! Так, він мусїть давати досконалий, виразний як у студїо відбір... мусїть бутї зовсім вільний від інтерференцій у кожний час... мусїть працювати вїчно на оригїнальних частїнах так, щоб ви не потребували ніколи вїдлаети нї цєнта на напроал... В їшому випадку ПІШЛЕМО ВАМ НОВІСЬКЄ РАДІО, або повернемо усі замі гроші, за вашнїм вїбором. Шє ніколи в життї ви не бачїли такої мурованої гарантїї. с Borg-Johnson Electronics Co.

Випробуйте безкоштовно через 10 днів!

Розумїтьєсь, найкращє перєкоцаетєсь, нїшї справді сенсационнїй цей ДОЖИВОТНІЙ КИШЕНЬКОВИЙ ПЕРЕНОСНИЙ апарат, такий у вашому власному домі. Тому теж запрошуємо вас випробувати його безкоштовно 10 днів. І коли послухаетє його виразний тон... коли скористуетєсь особистою слушавкою... коли взїмаетє і послухаетє всюдї, де лїчї відлєтє, нї все таке не погодїтьє, нїо не вам одноразовї нагодї ствїти власником цього ДОЖИВОТНЬОГО КИШЕНЬКОВОГО ПЕРЕНОСНОГО апарату, що зовсім неподїбний до жодного апарату, що його досї в нїй країні продавали, тоді прїємо перенїтї його і це не коштуватимє вас нї цєнта. Ви його випробували вїповнї на нашї кошті!

Погоня за Переносними вичерпує нашї запаси. Ця офєрта БЕЗКОШТОВНОЮ ПРОБИ МОЖЕ кожного для скїнчитїсь — ОТСЬ ДІЯ НЕГАЙНО! Сьогодні цїна нашого ДОЖИВОТНЬОГО КИШЕНЬКОВОГО.

Вїшлїть сьогоднї купон безкоштовно!

Form with fields for name, address, and a checkbox for sending the coupon. Includes a coupon for \$5.95 and a 10-day trial offer.

Другий турнір УСЦАН у тенісі

МАСОВА УЧАСТЬ ЗМАГУНІВ. ВИСОКИЙ РІВЕНЬ ГРИ У ТЕНІС

СОЮЗІВКА — УКРАЇНСЬКИЙ ВІМБЛЕДОН

Можна сміло твердити, що в дніх від 30 серпня до 1 вересня, відкрилася нова сторінка українського тенісу на цьому континенті.

Кравецька робітня ШУПЕРА завжди зачинена 1 годину перед матчем і 3 дні до програми найближчих матчів.

ШКИРИ І ВСІ ДОДАТКИ для посилок Вашим рідним в Європу можете дістати в одному місці.

Відновлення (замовлення) передплати. Пересилаю: 1) передплату від до \$

PANAMA TAVERN модерний ресторан і каварня. Вмиряне місце зустрічі після кожних футбольних змагань!!!

ШКИРА! ШКИРА! ГУРТОВІ ЦІНИ! КУПУЙТЕ ШКИРУ ТАМ, ДЕ НАРІДЕШЕВШЕ — В НАЙБІЛЬШІЙ ГУРТІВНІ ШКИРИ В КАНАДІ.

ENCHIN LEATHER Supplies Ltd. 466 Bathurst St. — Toronto, Ont. — WA 4-3804

М-С МОЛОЧАРСЬКА СПІЛКА 212 Mavety St. — RO 6-6711 БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНОЇ ЯКОСТІ МОЛОЧНІ ВИРОБИ:

BALL'S Prescription Pharmacy COLLEGE & OSSINGTON STS. — LE 1-1154

Вузол довкола Формози затягається. (Докінчення з 1 стор.) вони мусять взяти під увагу не тільки атаку на саму Формозу, але й на її передпілля.

мійні спорту та вможливлення турніру на таку скаля та господарів змагань КЛК Нью-Йорк — призначення і щира подяка.

ФУТБОЛЬНИЙ ТИЖДЕНЬ У ТОРОНТІ ДВІ РІДКІСІ ФУТБОЛЬНІ ЗУСТРІЧІ В понеділок 1 вересня цр. Торонто мало змогу бачити два цікаві футбольні матчі, що були улаштовані, торонтонським СТ "Україна" з нагоди десятиліття.

ТАБЕЛЯ ГОР на понеділок 8 вересня цр. Гунгарія М... 23 67:46 35 Італія ... 23 42:19 32

УСТ "ТРИЗУБ" ФІЛЬДЕЛЬФІА - СТ "УКРАЇНА" ТОРОНТО 2:3 (1:1) Біля 1.500 глядачів були свідками цікавого змагу торонтонських чорноно-чорних з гостями з Фільдельфії.

ПЕЧЕНІ І СМАЖЕНІ КУРИ приготує одиниця в Торонті того роду ресторан і доставляє в ogrиваних ятках додому і на різні імпрези.

ACEYRACIN BODY POLISH J. (NY) CHURK & CO. LIMITED

за плечима його Хрущова хочуть ще тепер "гарничої війни" з ЗДА і не зважають на неї. Французькі дипломати певні, що Мао хоче цією кризою тільки підняти духа своїх перетомлених працею і недоживлених мас.

"GLOBE" Jewellers & Gifts 1574 Queen St. W. (at Sorabren Ave.) Toronto, Ont. Tel.: LE 5-1407

РОГЕРС DAIRY LTD. 459 Rogers Road RO 9-7193

Як кохання — то по гріб, А як хліб — то ДЕМПСТЕР хліб! СПРОБУЙТЕ ЧИСТИЙ ЖИТНИЙ ("ФАЛН РАЙ")

НАЙКРАЩЕ ПОДОБАЄТЬСЯ навіть своїй дружині з зачіскою з фризери Миколи Німчука. 1226 College St. (at Brock Av) LE 2-3132

НАПРАВЛЯМО радієві і телевізійні апарати, авторієдіоапарати ІНСТАЛУЄМО АНТЕНИ і канал 17 СКОРО — ФАХОВО — ДЕШЕВО